

บทที่ 5

การศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ศึกษา

เพื่อให้การจัดทำแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกตรงตามวัตถุประสงค์ ในด้านการศึกษาบทบาทของการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก รวมถึงสภาพปัญหาและผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก และเพื่อทราบถึงทัศนคติและข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ศึกษาในการจัดทำแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จึงใช้วิธีการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะเจ้าของบ้าน นั่นคือประชาชนผู้อยู่อาศัยและประกอบกิจกรรมประเภทต่างๆ ในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกนั่นเอง

5.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาทัศนคติและข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ศึกษา ผู้ศึกษาเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากประชากรตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นปลายปิดและปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นและทัศนคติและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ศึกษา และมีประเด็นหลักในการสอบถามคือ

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมถึงรูปแบบและพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว ในกรณีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยว และรูปแบบของกิจการ ในกรณีของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่ประกอบกิจกรรมการค้าและบริการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา
- 2) ทัศนคติและความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการของกิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก รวมทั้งบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ในปัจจุบัน
- 3) ทนคติและความคิดเห็นที่มีต่อการวางแผนพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน

ด้านกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาทัศนคติและข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ศึกษา แบ่งการจัดทำแบบสอบถามออกเป็นสองส่วน คือ

- 1) กลุ่มตัวอย่างประเภทนักท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Accidental Sampling จากนักท่องเที่ยวผู้มาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลก (Visitors) ซึ่งหมายถึง บุคคลที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา (เมืองสุโขทัย-ลก) ที่เดินทางเข้าไปในเมืองสุโขทัย-ลกด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ ทั้งที่ค้างคืนและไม่ค้างคืน ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อวัน 2,004 คนต่อวัน (2543) แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 23.52 หรือ 471 คนต่อวัน

และนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณร้อยละ 76.48 หรือ 1,533 คน ต่อวัน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละเก้าสิบ สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ (Yamane, 1973)

$$n = N / (1 + NE^2)$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

E = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบด้วย นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 82 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ 94 คน การดำเนินการสัมภาษณ์ได้กระจายทำในหลายๆ พื้นที่ได้แก่ บริเวณด้านสุขโขงโก-ลก โรงแรมและร้านอาหารต่างๆ บริเวณตลาดและร้านค้า บริเวณศูนย์บริการข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฯลฯ การสัมภาษณ์ดังกล่าวเป็นการพูดคุยสัมภาษณ์ถึงทัศนคติความคิดเห็นรวมๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเมืองสุขโขงโก-ลกในปัจจุบัน และแนวทางสำหรับการพัฒนาในอนาคต โดยมีประเด็นที่ใช้ในการสอบถามคือ

- ข้อมูลในด้านรูปแบบและพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ในการเยี่ยมชมเมืองสุขโขงโก-ลก เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมที่ทำระหว่างการเดินทาง เป็นต้น

- ทัศนคติและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการกิจกรรมให้บริการที่เกิดขึ้นในเมืองสุขโขงโก-ลกประเภทต่างๆ ทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว เช่น บริการที่พัก โรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมือง ฯลฯ และกิจกรรมบริการที่สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในทางอ้อม อันได้แก่ บริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้มีในชุมชนเมือง เช่น การให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการประเภทต่างๆ เพื่อทราบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และใช้เป็นข้อมูลสำหรับหาแนวทางแก้ไขปัญหาและวางแนวทางพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุขโขงโก-ลกต่อไป

- ทัศนคติและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาเมืองสุขโขงโก-ลกเพื่อรองรับกรท่องเที่ยวชายแดน เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อจุดเด่นจุดด้อยของเมืองสุขโขงโก-ลก สิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนา รูปแบบสำหรับการพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่เมืองสุขโขงโก-ลก และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาต่อไป

2) กลุ่มตัวอย่างประเภทประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา เป็นการใชแบบสอบถามสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ศึกษา หมายถึง ประชาชนผู้อยู่อาศัยที่มีบ้านเรือนหรือที่พักอาศัยประจำหรือชั่วคราวอยู่ในเขตพื้นที่เมืองสุขโขงโก-ลก รวมถึงผู้ประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการค้าและบริการประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอยู่ในเขตเมืองสุขโขงโก-ลก เช่น กิจกรรมที่พักโรงแรม ร้านอาหาร รถรับจ้าง ฯลฯ หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลสุขโขงโก-ลก 39,525 คน (2544) และจำนวนผู้ประกอบการค้าและบริการในเขตเทศบาล

ตำบลสุโขทัย-ลก 1,260 แห่ง (2545) โดยใช้สูตรในการวิเคราะห์ของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละเก้าสิบเช่นเดียวกัน ปรากฏว่าได้จำแนกกลุ่มตัวอย่าง 100 ตัวอย่างสำหรับประชาชนทั่วไป และ 100 ตัวอย่างสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ

การดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความเห็นกระจายตามจุดต่างๆในชุมชนเมือง ครอบคลุมเขตเมืองสุโขทัย-ลก โดยมีเนื้อหาการสัมภาษณ์เป็นการถามความคิดเห็นที่มีต่อการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการสำรวจความเห็นของนักท่องเที่ยว โดยมีประเด็นคำถามเรื่องทัศนคติและความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเมืองสุโขทัย-ลกในด้านต่างๆ เช่น การใช้ที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน ระบบเศรษฐกิจของเมือง ฯลฯ เพิ่มเข้ามา นอกเหนือจากประเด็นคำถามอื่นๆ ที่มีอยู่ในแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

5.2 ผลการสำรวจความคิดเห็น

จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามในประเด็นหลักๆ ของ “ผู้มาเยี่ยมเยือน” (Visitors) เมืองสุโขทัย-ลก ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และประชาชนในพื้นที่ศึกษา ดำเนินการสัมภาษณ์ในช่วงเดือนธันวาคม 2545 โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความเห็นได้กระจายทำในหลายๆ พื้นที่ในชุมชนเมือง ได้แก่ บริเวณด้านสุโขทัย-ลก โรงแรมและร้านอาหารต่างๆ บริเวณตลาดและร้านค้า บริเวณศูนย์บริการข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฯลฯ เนื้อหาการสัมภาษณ์เป็นการถามทัศนคติและความคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อเมืองสุโขทัย-ลกในด้านต่างๆ และแนวทางการพัฒนาด้านท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก ประเด็นคำถามมีความแตกต่างในรายละเอียดของแต่ละประเภทของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้ผลจากการสำรวจความคิดเห็นจำแนกตามประเด็นคำถามดังนี้

ก. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

เป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว “ผู้มาเยี่ยมเยือน” (Visitors) เมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งหมายถึง บุคคลที่ไม่ได้อยู่อาศัยหรือมีถิ่นฐานอยู่ในเมืองสุโขทัย-ลก และเดินทางมายังเมืองสุโขทัย-ลกด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ ทั้งที่พักค้างคืนและไม่ค้างคืน ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 176 ชุด แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 82 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 45 คนเพศหญิง 37 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 94 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 81 คน เพศหญิง 13 คน โดยนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 - 30 ปี และ 31 - 40 ปี รวมร้อยละ 62.07 มีผลการสำรวจความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาดังนี้

1. ความคิดเห็นที่มีต่อบริการด้านการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 7 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมือง สถานบันเทิง บริการนันทนาการ บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และบริการขนส่ง/ยานพาหนะ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งในแต่ละหัวข้อผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ และมีที่ว่างให้ผู้ตอบสามารถระบุความคิดเห็นของตนได้ในกรณีที่มีข้อสงสัยที่มีอยู่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ ซึ่งผลที่ได้จากการสำรวจมีดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลก

ปัญหาที่พบ	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1 มีจำนวนน้อยเกินไป	24.2	21.6	22.6
2 ราคาสูงเกินไป	30.3	13.7	20.2
3 ความสะอาดภายในห้องพัก	21.2	13.7	16.7
4 ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	6.1	17.6	13.1
5 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก	15.2	5.9	9.5
6 เสียงรบกวนภายนอก	12.1	7.8	9.5

ที่มา : จากการสำรวจ

(1) ที่พักแรม

ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติพบว่าทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ตอบว่าอัตราค่าที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลกมีราคาสูงเกินไปถึงร้อยละ 30.3 รองลงมาเห็นว่าการบริการที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลกมีจำนวนให้เลือกน้อยเกินไป ประมาณร้อยละ 24.2 และมีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 21.2 เห็นว่าที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลกยังมีปัญหาเรื่องความสะอาดภายในห้องพักอยู่ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่กลับเห็นว่าที่พักที่ให้บริการในเมืองสุโขทัย-ลกมีจำนวนน้อยเกินไปมากเป็นอันดับที่หนึ่ง ร้อยละ 21.6 รองลงมาร้อยละ 17.6 พบว่าสถานที่พักแรมที่ตนเองเลือกพักมีทำเลที่ตั้งที่ไม่ดี เนื่องจากหายากหรือไม่สะดวกแก่การเดินทางไปยังสถานที่อื่นๆ และร้อยละ 13.7 มีความคิดเห็นว่าราคาที่ที่พักที่ตนเองพักมีราคาสูงเกินไป และปัญหาด้านความสะอาด

กล่าวโดยรวม ปัญหาของที่พักที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่อยู่ในสัดส่วนไม่มากนัก แม้ในอันดับที่หนึ่ง แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในที่พักของตนจึงไม่ได้ตอบคำถามข้อนี้ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 22.6 เห็นว่าที่พักในเมืองสุโขทัย-ลกมีจำนวนน้อยเกินไป อาจเนื่องมาจากที่พักแรมส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางเมืองเป็นจำนวนมาก ส่วนบริเวณรอบนอกมี

จำนวนน้อย จึงทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนมีความเห็นว่าที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีจำนวนน้อยเกินไป รวมถึงจากการสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวมักเลือกพักโรงแรมที่ตนพบแห่งแรกเป็นที่พัก โดยมีได้ทำการสำรวจโรงแรมที่พักบริเวณอื่น หรืออาจเนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการเข้าพักในโรงแรมขนาดใหญ่มากกว่าโรงแรมขนาดเล็ก ซึ่งย่อมมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวมากกว่า เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก ห้องอาหาร คาราโอเกะ สระว่ายน้ำ ที่จอดรถ ฯลฯ การที่เมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีโรงแรมขนาดใหญ่เพียง 3 แห่ง ที่ตั้งกระจายตัวพอสมควร คือ โรงแรมเก็นติ้ง บริเวณถนนเอเชีย 18 โรงแรมมารีน่า บริเวณถนนเจริญเขตชอย 3 และโรงแรมแกรนด์การ์เด็น บริเวณถนนประชาธิปไตย 3 นอกจากนั้นเป็นโรงแรมขนาดเล็กทั้งหมด จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพักในโรงแรมขนาดใหญ่มีความเห็นว่ายังมีบริการที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีน้อยเกินไปดังกล่าว อันดับที่สอง ซึ่งมีผู้เลือกประมาณร้อยละ 20.2 มีความเห็นว่าราคาที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีราคาห้องพักสูงเกินไป ทั้งที่ที่พักแรมส่วนใหญ่มีราคาประมาณ 200 – 500 บาท มีเพียงโรงแรมขนาดใหญ่ 3-4 แห่งเท่านั้นที่มีห้องพักระดับราคา 500 – 1,500 บาท เป็นความขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงพอสมควร แต่หากพิจารณาได้ว่าเป็นทัศนคติความคิดเห็นของคนซึ่งย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยเฉพาะทัศนคติเกี่ยวกับราคาสินค้าหรือค่าบริการ ที่ราคาเดียวกันอาจมองได้ต่างกันในแต่ละบุคคล รองลงมาได้แก่ ปัญหาเรื่องความสะดวกภายในห้องพัก และปัญหาด้านทำเลที่ตั้งของที่พักแรม ที่หายากหรือไม่สะดวกแก่การเดินทางไปยังที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 13.1 ตามลำดับ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 9.1 พบว่ามีเสียงรบกวนจากภายนอก เช่น สถานบันเทิงต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงหรือภายในโรงแรมเอง

ตารางที่ 5.2 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับบริการที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลพบุรี

สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	ปรับปรุงด้านความสะดวกภายในห้องพัก	33.3	17.6	23.8
2	ปรับปรุงอัตราค่าที่พัก	21.2	23.5	22.6
3	เพิ่มจำนวนที่พักแรมให้มากขึ้น	18.2	15.7	16.7
4	ออกมาตรการควบคุมเสียงรบกวน	18.2	11.8	14.3
5	ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมบริเวณที่พักแรม	18.2	3.9	9.5
6	เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก	9.1	7.8	8.3
7	ลดจำนวนที่พักแรมให้น้อยลง	3.0	5.9	4.8

ที่มา : จากการสำรวจ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติมีความแตกต่างกันเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่ความเห็นยังเป็นไปแนวทางเดียวกัน โดยจะเห็นได้จาก 3 อันดับแรกยังคงเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ความสะดวก ราคา และจำนวนที่พักแรมเหมือนกัน แต่แตกต่างกันด้านลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 33.3 เห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องความสะดวกภายในห้องพักของที่พัก

แรมมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาต้องการให้มีการปรับปรุงราคาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ร้อยละ 21.2 และต้องการให้มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมบริเวณที่พักแรม เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่ที่พักแรมหรือเชื่อมต่อกับสถานที่อื่นๆ และเพิ่มจำนวนที่พักแรมให้มากขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีตัวเลือกในการเลือกที่พักแรมได้มากขึ้น จำนวนเท่ากันประมาณร้อยละ 18.2 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ 23.5 เห็นว่าควรปรับปรุงราคาให้ถูกลงก่อนเป็นอันดับแรก ในขณะที่นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 17.6 ต้องการให้มีการปรับปรุงความสะอาดของห้องพักในที่พักแรม และเพิ่มจำนวนที่พักแรมให้มากขึ้นอีก ประมาณร้อยละ 15.7

กล่าวโดยรวม สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลกตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนั้น สิ่งที่ควรปรับปรุงมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่งที่มีผู้เลือกทั้งหมดประมาณร้อยละ 22.6 คือเรื่องความสะอาดภายในห้องพัก ซึ่งอาจทำได้โดยการกำหนดมาตรฐานห้องพักแก่บริการที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลก เชิญผู้ประกอบการที่พักแรมมาร่วมสัมมนารับฟังปัญหาแนวทางการแก้ไข โดยเฉพาะเรื่องความสะอาดภายในห้องพัก และร่วมกำหนดมาตรฐานห้องพัก เพื่อให้บริการที่พักแรมในเมืองสุโขทัย-ลกมีห้องพักที่เป็นมาตรฐานสากล รองลงมาเป็นอันดับที่สองและสามได้แก่ เรื่องราคาและจำนวนที่พักแรม (ร้อยละ 22.6 และ 16.7 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ได้ระบุไว้ข้างต้น ส่วนด้านอื่นๆ ที่ควรปรับปรุงรองลงมาได้แก่ เรื่องเสียงรบกวนจากภายนอก โดยเฉพาะจากสถานบันเทิงภายในโรงแรมเองหรือบริเวณใกล้เคียง (ร้อยละ 14.3) การปรับปรุงเส้นทางคมนาคม (ร้อยละ 9.5) และการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในห้องพัก (ร้อยละ 8.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับร้านอาหารในเมืองสุโขทัย-ลก

ปัญหาที่พบ	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1 ความสะอาดของร้านอาหาร	45.5	25.5	33.3
2 ราคาสูงเกินไป	24.2	27.5	26.2
3 มีจำนวนร้านอาหารให้เลือกน้อยเกินไป	39.4	13.7	23.8
4 รสชาติอาหารไม่ถูกปาก	12.1	23.5	19.0
5 อาหารไม่มีความหลากหลาย	30.3	3.9	14.3

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) ร้านอาหาร

เมื่อจำแนกความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติเกี่ยวกับร้านอาหารในเมืองสุโขทัย-ลก พบว่ามีความแตกต่างกันดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความสะอาดเป็นปัญหาสำคัญของร้านอาหารในเมืองสุโขทัย-ลก โดยมีนักท่องเที่ยวร้อยละ 45.5 ให้เห็นว่าพบปัญหาความสะอาดในร้านอาหารในเมืองสุโขทัย-ลก รองลงมาประมาณร้อยละ 39.4 เห็นว่าจำนวนร้านอาหารที่ให้บริการในเมืองสุโขทัย-ลกมีจำนวนน้อยเกินไป และร้อยละ 30.3 เห็นว่าอาหารที่มีไม่มีความ

หลากหลายเท่าที่ควร ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติร้อยละ 27.5 ให้ความเห็นว่าราคาของอาหารในร้านอาหารมีราคาแพงเกินไปมากกว่าปัญหาด้านความสะอาด รองลงมามีความเห็นว่ามีปัญหาเรื่องความสะอาดและเรื่องรสชาติของอาหารที่ไม่ถูกปาก เป็นปัญหาที่พบรองลงมาเป็นอันดับที่สองและสาม ด้วยสัดส่วนร้อยละ 25.5 และ 23.5 ตามลำดับ

เมื่อนำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมาพิจารณาร่วมกัน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 33.3 ของทั้งหมดเห็นว่า ความสะอาดเป็นปัญหาใหญ่ของร้านอาหารในเมืองสุโขทัย รองลงมาเป็นอันดับที่สองได้แก่ เรื่องราคา มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 26.2 ที่เห็นว่าราคาของร้านอาหารในเมืองสุโขทัยนี้แพงเกินไป ส่วนนักท่องเที่ยวอีกประมาณร้อยละ 23.8 เห็นว่าจำนวนร้านอาหารที่อยู่นั้นมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ในขณะที่ส่วนหนึ่งเห็นว่าอาหารที่เสิร์ฟเป็นปัญหาสำคัญเช่นกัน โดยมีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 19.0 และ 14.3 เห็นว่ารสชาติของอาหารไม่ดีพอ และอาหารไม่มีความหลากหลาย ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับร้านอาหารในเมืองสุโขทัย

สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	ปรับปรุงด้านความสะอาดของร้านอาหาร	51.5	31.4	39.3
2	เพิ่มความประเภทของอาหาร	60.6	21.6	36.9
3	ปรับราคา	24.2	37.3	32.1
4	เพิ่มจำนวนร้านอาหารให้มากขึ้น	48.5	19.6	31.0
5	เปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของร้านอาหาร	21.2	13.7	16.7

ที่มา : จากการสำรวจ

เมื่อถามถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับร้านอาหารในเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวชาวไทยระบุแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับร้านอาหารที่ตนเห็นสมควรไว้ค่อนข้างแตกต่างกับปัญหาที่ตนระบุไว้ข้างต้น โดยนักท่องเที่ยวร้อยละ 60.6 อยากรให้มีการเพิ่มประเภทของอาหารในร้านอาหารให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น รองลงมาร้อยละ 51.5 เห็นว่าร้านอาหารในเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่ควรปรับปรุงเรื่องความสะอาด และร้อยละ 48.5 ต้องการให้เพิ่มจำนวนร้านอาหารให้มากขึ้น ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติก็ระบุแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับร้านอาหารไว้สอดคล้องกับปัญหาที่ตนระบุไว้มากกว่า โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 37.3 ต้องการให้ปรับราคา รองลงมาต้องการให้ปรับปรุงด้านความสะอาดและเพิ่มประเภทของอาหารให้มีความหลากหลายมากขึ้น ประมาณร้อยละ 31.4 และ 21.6 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 39.3 ของทั้งหมดเห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องความสะอาดของร้านและอาหารที่ขาย ซึ่งอาจทำได้โดยการกำหนดมาตรฐานความสะอาดของร้านอาหารในเมืองสุโขทัย และดำเนินการสำรวจตรวจตราร้านอาหารประเภทต่างๆ ว่ามีความสะอาดเพียงพอ

หรือไม่ หากมีความสะอาดเป็นที่พอใจในตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ อาจมอบตราสัญลักษณ์ว่าผ่านการตรวจสอบแล้ว และหากไม่ผ่านก็เชิญผู้ประกอบการมารับฟังปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป เป็นต้น อันดับที่สองนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 36.9 เห็นควรเพิ่มชนิดของอาหารที่ขายหรือเพิ่มความหลากหลายของอาหาร ในขณะที่ประมาณร้อยละ 32.1 บอกว่าราคาเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุง และการเพิ่มจำนวนร้านอาหารให้มากขึ้น เพื่อเป็นตัวเลือกให้นักท่องเที่ยวและประชาชนมีตัวเลือกมากขึ้น เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเป็นลำดับที่ 4 ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 31.0 นอกจากนี้ยังมีความเห็นของนักท่องเที่ยวส่วนอีกประมาณร้อยละ 16.7 ที่มีความเห็นว่า ควรควรเปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของร้านอาหารไปในพื้นที่ที่สะดวกแก่การเดินทางมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางมากขึ้น ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับร้านอาหารในเมืองสุโขทัย-ลกมีความสอดคล้องกับปัญหาที่นักท่องเที่ยวได้ระบุไว้ข้างต้น ซึ่งปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลึกๆ ของร้านอาหารที่พบจะเป็นเรื่องของประเภทอาหาร ความสะอาด ราคา และจำนวนของร้านอาหาร เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 5.5 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองในเมืองสุโขทัย-ลก

ปัญหาที่พบ		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	มีจำนวนร้านที่ขายมีน้อยเกินไป	48.5	31.4	38.1
2	สินค้าที่ขายมีน้อยชนิด	45.5	31.4	36.9
3	สินค้ามีราคาสูงเกินไป	27.3	13.7	19.0
4	บริการของพนักงานไม่ดี	21.2	17.6	19.0
5	ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	21.2	13.7	16.7

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมือง

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 48.5 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองในเมืองสุโขทัย-ลกกว่าจำนวนร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมีจำนวนน้อยเกินไป ส่วนความเห็นอื่นๆ นักท่องเที่ยวอีกประมาณร้อยละ 45.5 และ 27.3 เห็นว่าสินค้าที่ขายมีจำนวนหรือประเภทของสินค้าน้อยเกินไป และราคาของสินค้าที่ขายมีราคาสูงเกินไป ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติก็มีความเห็นเหมือนกับนักท่องเที่ยวชาวไทยข้างต้นคือ เห็นว่าจำนวนร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองในเมืองสุโขทัย-ลกมีจำนวนน้อยเกินไป และสินค้าที่ขายมีน้อยเกินไป ร้อยละ 31.4 เท่ากัน ในขณะที่อันดับที่สอง นักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นว่าบริการของพนักงานขายยังไม่ดี และควรปรับปรุง ร้อยละ 17.6 และปัญหาเรื่องราคาของสินค้าที่มีความเห็นว่ามีราคาสูงเกินไป และที่ตั้งของร้านที่หายากหรือไม่สะดวกต่อการเดินทาง ร้อยละ 13.7 เป็นอันดับที่สาม

เมื่อนำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมารวมกัน จะเห็นได้ว่าปัญหาของร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองที่นักท่องเที่ยวเลือกเป็นอันดับที่หนึ่งและสองมีจำนวนผู้เลือกใกล้เคียงกันและมีความแตกต่างกันไม่มากนัก คือ จำนวนร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองในเมืองสุโขทัย-โลกมีจำนวนน้อยเกินไป และสินค้าที่ขายมีจำนวนหรือชนิดของสินค้าน้อยเกินไป (ประมาณร้อยละ 38.1 และ 36.9) ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-โลกแต่ละร้านจะตั้งตัวกระจายกันออกไปในชุมชน ยังไม่มีการรวมตัวกันเป็นแหล่งขายของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมืองที่แน่นอน รวมถึงขาดการประชาสัมพันธ์ที่ตั้งร้านค้าและสินค้าที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-โลกเท่าที่ควร ทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่ทราบว่าของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-โลกคืออะไร ส่งผลให้นักท่องเที่ยวบางส่วนมีความเห็นว่าร้านขายของที่ระลึกและสินค้าที่เป็นของฝากของที่ระลึกมีจำนวนน้อยเกินไปดังกล่าว ซึ่งของฝากที่เป็นที่นิยมซื้อเป็นของที่ระลึกคือ ผ้าปาเต๊ะหรือผ้าบาติก เสื้อผ้าสำเร็จรูปหรือผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก ที่มีแหล่งขายใหญ่อยู่บริเวณหน้าโรงแรมเก็นติ้ง บริเวณด้านสุโขทัย-โลก และกระจายตัวตั้งทั่วไปในชุมชน รวมถึงอาหารทะเลแห้ง ของแห้งจำพวกขนมและผลไม้มาเลย์ชนิดต่างๆ ที่มีผู้นิยมซื้อหาเป็นของฝากเช่นกัน แหล่งที่ขายก็เป็นบริเวณด้านสุโขทัย-โลก ตลาดหลังโรงแรมเก็นติ้ง และกระจายตัวอยู่ทั่วไปในชุมชน นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเห็นว่าสินค้าที่ขายมีราคาแพง บริการจากพนักงานไม่ดีเท่าที่ควร และปัญหาเรื่องที่ตั้งของร้านหายากหรือไม่สะดวกในการเดินทาง ประมาณร้อยละ 19.0, 19.0 และ 16.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.6 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไขเกี่ยวกับร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองในเมืองสุโขทัย-โลก

สิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	เพิ่มจำนวนร้านให้มากขึ้น	63.6	29.4	42.9
2	เพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่ขาย	54.5	25.5	36.9
3	ปรับปรุงราคาของสินค้าที่ขาย	39.4	29.4	33.3
4	เปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของร้าน	33.3	11.8	20.2
5	เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกภายในร้าน	12.1	3.9	7.1

ที่มา : จากการสำรวจ

ความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาของร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-โลก นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับปัญหาที่ตนพบและระบุไว้ โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 63.6 และ 54.5 เห็นว่าควรเพิ่มจำนวนร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองและสินค้าที่ขายให้มากขึ้น เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่เขามาท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-โลกที่มีจำนวนมากได้ และเป็นการขยายงานให้กับประชาชนในท้องถิ่นในการผลิตสินค้าพื้นเมืองป้อนสู่ร้านขาย ซึ่งเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับคนในท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่ง รวมถึงการกำหนดพื้นที่สำหรับเป็นแหล่งรวบรวมร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์

รวบรวมสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกของเมืองสุโขทัย-ลก เช่น ผ้าปาเต๊ะหรือผ้าบาติก เสื้อผ้าสำเร็จรูป หรือผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก อาหารทะเลแห้ง ของแห้งจำพวกขนมและผลไม้มาเลย์ชนิดต่างๆ รวมถึงสินค้าพื้นเมืองของอำเภอสุโขทัย-ลกและอำเภอใกล้เคียง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหานักท่องเที่ยวไม่รู้จักสินค้าพื้นเมืองและร้านค้าที่ขาย โดยกำหนดจุดที่เหมาะสมที่สามารถเดินทางได้สะดวก เช่น ที่ดินบริเวณด้านสุโขทัย-ลก และพื้นที่บริเวณสถานีรถไฟสุโขทัย-ลก เป็นต้น ในขณะที่รองลงมา นักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 39.4 เห็นว่าควรปรับปรุงด้านราคาของสินค้า และร้อยละ 33.3 เห็นว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งของร้าน โดยทำการย้ายร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมาตั้งอยู่รวมกันในพื้นที่ที่สะดวกแก่การเข้าถึงของนักท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นมีความเห็นที่ต่างออกไปเล็กน้อย โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองในเมืองสุโขทัย-ลกคือ การเพิ่มจำนวนร้านให้มีมากขึ้น เพื่อเป็นการขยายช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้น และการปรับปรุงราคาของสินค้าเหมาะสมยิ่งขึ้น เท่าๆ กันที่ร้อยละ 29.4 และรองลงมานักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 25.5 เห็นว่าควรเพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่นำมาขายให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวในการเลือกซื้อสินค้าที่ตนถูกใจให้มากขึ้น

เมื่อนำความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติมารวมกัน พบว่า สิ่งในกลุ่มนักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-ลกนั้นสอดคล้องกับปัญหาที่ได้ระบุไว้ คือ การเพิ่มจำนวนร้านค้าให้มากขึ้น เพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่จำหน่าย ปรับปรุงราคาสินค้า และการเปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของร้าน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการไปสู่อร้านให้มากขึ้น (ประมาณร้อยละ 42.9, 36.9, 33.3 และ 20.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.7 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัย-ลก

	ปัญหาที่พบ	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	อัตราค่าบริการมีราคาสูงเกินไป	24.2	15.7	19.0
2	ปัญหาความสะอาดภายในสถานบันเทิง	18.2	19.6	19.0
3	มีจำนวนสถานบันเทิงน้อยเกินไป	12.1	15.7	14.3
4	มีจำนวนสถานบันเทิงมากเกินไป	18.2	3.9	9.5
5	ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	-	7.8	4.8

ที่มา : จากการสำรวจ

(4) สถานบันเทิง

ข้อมูลที่ได้จากนักท่องเที่ยวในหัวข้อสถานบันเทิงนี้มีสัดส่วนไม่มากนัก เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนมากไม่ประสงค์ที่จะแสดงความเห็นของตนในเรื่องนี้ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่ควรเปิดเผย รวมถึงบางคนระบุว่าไม่เคยใช้บริการของสถานบันเทิงประเภทต่างๆ ที่ได้ระบุไว้ ได้แก่ ดิสโก้เธค ร้านอาหารที่มีนักร้อง คาราโอเกะ และสถานี่อาบน้ำ/อบ/นวดตัว จึงไม่ระบุความเห็นของตนเกี่ยวกับปัญหา

ของสถานบันเทิงเหล่านี้ ทำให้ได้ผลจากการสำรวจข้อมูลค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 24.2 เห็นว่าปัญหาที่พบเกี่ยวกับสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัย คือ ค่าบริการของสถานบันเทิงเหล่านี้มีราคาสูงเกินไป รองลงมาร้อยละ 18.2 เห็นว่ามีปัญหาเรื่องความสะอาดภายในสถานบันเทิง และเห็นว่าจำนวนของสถานบริการเหล่านี้มีจำนวนมากเกินไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเมือง ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของความสะอาดในสถานบริการมาเป็นอันดับที่หนึ่ง ด้วยสัดส่วนร้อยละ 19.6 รองลงมานักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 15.7 เห็นว่าราคาของสถานบริการมีระดับราคาที่สูงเกินไปและเห็นว่าจำนวนของสถานบริการเหล่านี้มีจำนวนน้อยเกินไป

จะเห็นได้ว่าความเห็นที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่มีต่อสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความเห็นว่าจำนวนของสถานบริการมีมากเกินไป ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติกลับมีความเห็นว่าจำนวนน้อยเกินไป อาจเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะและทัศนคติของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีไม่เหมือนกัน โดยที่นักท่องเที่ยวไทยส่วนมากจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเมืองสุโขทัยเพื่อการจับจ่ายใช้สอยสินค้าชายแดน และเป็นที่พักเพื่อเดินทางเข้าไปในประเทศมาเลเซีย หรือเป็นการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงเป็นหลัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวมาเลเซียซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัยนั้น ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้ามาพักผ่อนในสถานบันเทิงเชิงธรรม์ยามค่ำคืนที่มีจำนวนมากในเมืองสุโขทัยเป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาจำนวนของสถานบันเทิงประเภทต่างๆ ในเขตเมืองสุโขทัยที่มีมากกว่า 125 แห่งในพื้นที่เมืองเพียง 22.5 ตารางกิโลเมตร นักท่องเที่ยวชาวไทยที่พบเห็นจึงมีความเห็นว่าจำนวนของสถานบันเทิงเหล่านี้มีจำนวนมาก ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาด้วยความคาดหวังเพื่อที่จะได้พักผ่อนและพบเจอกับสถานบันเทิงจำนวนมากเมื่อได้เข้ามาแล้ว เห็นว่ามีได้มีจำนวนมากดังที่คิด จึงมีความเห็นว่าสถานบริการเหล่านี้มีจำนวนน้อยเกินไป

กล่าวโดยสรุป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 19.0 ให้ความเห็นว่างานสถานบันเทิงเหล่านี้มีค่าบริการแพงเกินไป และควรปรับปรุงเรื่องความสะอาดภายในสถานบันเทิง รองลงมาประมาณร้อยละ 14.3 ระบุว่าของสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัยมีจำนวนน้อยเกินไป นอกจากนี้ยังมีความเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาที่พบรองลงมา ได้แก่ มีจำนวนสถานบันเทิงมากเกินไป (ประมาณร้อยละ 9.5) ทำเลที่ตั้งของสถานบันเทิงไม่เหมาะสม เนื่องจากหายากหรือไม่สะดวกแก่การเดินทาง (ประมาณร้อยละ 4.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.8 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไขเกี่ยวกับสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัย

สิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	ปรับปรุงราคาค่าบริการ	27.3	11.8	17.9
2	เพิ่มจำนวนสถานบันเทิงให้มากขึ้น	18.2	11.8	14.3
3	ปรับปรุงด้านความสะอาดภายในสถานบันเทิง	6.1	19.6	14.3
4	เปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของสถานบันเทิง	-	19.6	11.9
5	ลดจำนวนสถานบันเทิงให้น้อยลง	12.1	7.8	9.5

ที่มา : จากการสำรวจ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับสิ่งที่ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 27.3 ให้ความเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการปรับปรุงราคาค่าบริการของสถานบริการให้ถูกลง รongลงมาร้อยละ 18.2 เห็นว่าควรเพิ่มจำนวนสถานบริการให้มีมากขึ้น ในขณะที่ร้อยละ 12.1 เห็นว่าควรลดจำนวนสถานบริการให้มีจำนวนน้อยลง ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความเห็นต่างไปจากนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 19.6 ต้องการให้มีการปรับปรุงด้านความสะอาดภายในสถานที่ให้บริการและเปลี่ยนแปลงด้านทำเลที่ตั้ง รongลงมาเห็นว่า ควรปรับปรุงราคา และเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น ร้อยละ 11.8 เท่าๆ กัน

กล่าวโดยรวมถึงสิ่งที่ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขของสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 17.9 ให้ความเห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องราคาค่าบริการของสถานบันเทิงให้มีราคาถูกลง ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่ได้ระบุไว้ ส่วนสิ่งที่ต้องการรongลงมานักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 14.3 ที่มีความเห็นว่าควรเพิ่มจำนวนสถานบริการเหล่านี้ให้มากขึ้น และการปรับปรุงเรื่องความสะอาดของสถานที่ รongลงมาได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของสถานบันเทิง โดยย้ายไปสู่พื้นที่ที่สะดวกแก่การเดินทางมากขึ้น ประมาณร้อยละ 11.9 และต้องการให้ลดจำนวนสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัยประมาณร้อยละ 9.5 ตามลำดับ จากข้อมูลปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของสถานบริการในเมืองสุโขทัยดังกล่าว พบว่ามีความแตกต่างของความเห็นที่แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานบันเทิงมีความหลากหลายตามแต่ทัศนคติของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขหลักๆ จะเป็นเรื่องของราคาค่าบริการ จำนวนสถานบันเทิง และความสะอาดภายในเป็นหลัก ซึ่งการดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องค่าบริการและความสะอาดนั้นอาจทำได้โดยการร่วมกำหนดมาตรฐานของสถานบันเทิง โดยการเชิญผู้ประกอบการสถานบันเทิงมาร่วมสัมมนา รับฟังข้อปัญหาและหาแนวทางแก้ไข เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับสถานบันเทิงที่จะนำมาบังคับใช้ในอนาคต ส่วนการดำเนินการเรื่องจำนวนสถานบันเทิง เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน การเพิ่มจำนวนสถานบันเทิงให้มากขึ้นอาจเป็นการเพิ่มช่องทางนารายได้เข้าสู่เมืองสุโขทัยให้มากขึ้น แต่ในทางกลับกันอาจเป็นการสร้างปัญหาสังคมให้แก่เมืองสุโขทัยให้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี

และปัญหาอาชญากรรม ดังนั้นการดำเนินการเรื่องจำนวนสถานบันเทิง ควรศึกษาผลกระทบด้านอื่นที่จะตามมาร่วมกันไปด้วย

ตารางที่ 5.9 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการด้านนันทนาการในเมืองสุโขทัย

ปัญหาที่พบ	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1 มีบริการด้านนันทนาการจำนวนน้อยเกินไป	69.7	56.9	61.9
2 ราคาค่าบริการแพง	21.2	17.6	19.0
3 ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	15.2	13.7	14.3

ที่มา : จากการสำรวจ

(5) บริการด้านนันทนาการ

บริการด้านนันทนาการในที่นี้หมายถึง บริการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินยามว่างแก่ผู้ใช้บริการ เช่น กีฬาประเภทต่างๆ การดูหนัง เล่นเกม เป็นต้น ซึ่งจากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับบริการนันทนาการที่พบในเมืองสุโขทัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 69.7 มีความเห็นว่าบริการนันทนาการที่พบในเมืองสุโขทัยในปัจจุบันมีจำนวนน้อยเกินไป ทั้งสนามกีฬาหรือสถานที่ให้บริการที่เล่นกีฬา ซึ่งปัจจุบันมีสวนสาธารณะ 4 แห่งที่ให้บริการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเล่นกีฬาได้บางประเภทที่ใช้พื้นที่ไม่มาก เช่น วังจ้อก๊ก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเป็นสระว่ายน้ำของโรงแรมต่างๆ ที่เปิดให้บริการ 3 แห่ง คือ โรงแรมเก็นติ้ง โรงแรมมารีน่า และโรงแรมแกรนด์การ์ตัน ร้านเกมและอินเทอร์เน็ตประมาณ 3 - 4 แห่ง กระจายตัวอยู่ในชุมชน ส่วนห้างสรรพสินค้ายังไม่มี และโรงแรมนั้นเคยมี 1 โรงแรมและได้ทำการปิดตัวลงไปแล้ว จึงทำให้นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าบริการนันทนาการที่มีอยู่ในเมืองสุโขทัยมีจำนวนน้อยเกินไป นักท่องเที่ยวชาวไทยอีกกลุ่มประมาณร้อยละ 21.2 มีความเห็นว่าค่าบริการค่อนข้างแพง อย่างไรก็ตามจากการสำรวจพบว่าการเข้าใช้บริการในสวนสาธารณะทั้ง 4 แห่งของเทศบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ส่วนค่าบริการสระว่ายน้ำในโรงแรมทั้งสามแห่งมีราคาประมาณ 20 - 40 บาทต่อคน และค่าบริการอินเทอร์เน็ตหรือเกมมีราคาประมาณ 20 - 30 บาทต่อชั่วโมง หากนักท่องเที่ยวเคยใช้บริการในราคาที่ถูกกว่านี้ในสถานที่อื่น จึงอาจมีความเห็นว่าค่าบริการสถานที่บริการนันทนาการในเมืองสุโขทัยมีราคาสูงเกินไปดังกล่าว และร้อยละ 15.2 เห็นว่าที่ตั้งของสถานบริการนันทนาการเหล่านั้นไม่สะดวกแก่การเดินทางไปใช้บริการหรือหายาก อาจเนื่องจากสถานที่ให้บริการด้านนันทนาการในเมืองสุโขทัยมีจำนวนไม่มากนักและกระจายตัวกันออกไปไม่รวมกันเป็นหลักแหล่ง จึงทำให้นักท่องเที่ยวคิดว่าทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการไม่เหมาะสม ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติก็มีความเห็นไปในแนวทางเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 56.9 เห็นว่าจำนวนสถานบริการให้บริการด้านนันทนาการมีจำนวนน้อยเกินไป รองลงมาเห็นว่าการค่าบริการแพง และที่ตั้งไม่สะดวก ร้อยละ 17.6 และ 13.7 ตามลำดับ

กล่าวโดยรวม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 61.9 เห็นว่าสถานที่/บริการนันทนาการที่มีอยู่ในเมืองสุโขทัยในปัจจุบันมีน้อยเกินไป ในขณะที่นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 19.0 เห็นว่าราคาหรืออัตราค่าบริการเป็นปัญหาหนึ่งของบริการด้านนันทนาการในเมืองสุโขทัย เนื่องจากมีความเห็นว่าราคาค่อนข้างสูง และประมาณร้อยละ 14.3 เห็นว่าทำเลที่ตั้งของบริการนันทนาการเหล่านั้นเป็นจุดด้อยสำคัญที่ทำให้หายากหรือเดินทางไปใช้บริการไม่สะดวก

ตารางที่ 5.10 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไขเกี่ยวกับบริการด้านนันทนาการในเมืองสุโขทัย

สิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	เพิ่มจำนวนบริการด้านนันทนาการให้มากขึ้น	45.5	37.3	40.5
2	ปรับปรุงราคาหรืออัตราค่าบริการ	39.4	23.5	29.8
3	ปรับปรุงทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการ	33.3	21.6	26.2
4	เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ	27.3	3.9	13.1
สิ่งที่ต้องการให้มี/เพิ่มขึ้น		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	ห้างสรรพสินค้า	69.7	51.0	58.3
2	โรงแรม	60.6	21.6	36.9
3	ฟิตเนส	33.3	23.5	27.4
4	ร้านเกม/อินเทอร์เน็ต	15.2	23.5	20.2
5	อื่นๆ	24.2	11.8	16.7

ที่มา : จากการสำรวจ

เมื่อสอบถามถึงสิ่งที่ต้องการปรับปรุง/แก้ไขเกี่ยวกับบริการด้านนันทนาการในเมืองสุโขทัย คำตอบที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความสอดคล้องกับปัญหาที่ได้ระบุไว้ โดยทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติต้องการให้เพิ่มจำนวนสถานบริการด้านนันทนาการให้มากขึ้น ร้อยละ 40.5 โดยในส่วนของสิ่งที่ต้องการให้มีการเพิ่มจำนวนขึ้นนี้มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มเล็กน้อย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการตั้งห้างสรรพสินค้าในเมืองสุโขทัย ประมาณร้อยละ 69.7 รองลงมาเป็นโรงแรมและฟิตเนส ร้อยละ 60.6 และ 33.3 ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 ต้องการให้มีการตั้งห้างสรรพสินค้าเช่นกัน ในขณะที่อันดับที่สองเป็นโรงแรมหรืออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 23.5 เท่ากัน ส่วนโรงแรมอยู่ในอันดับที่สามในความเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ด้วยคะแนนร้อยละ 21.6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่ต้องการบริการนันทนาการประเภทสถานที่จำหน่ายสินค้าและกีฬา มากกว่าการเพลิดเพลินกับการดูหนัง เมื่อนำความเห็นของทั้งสองกลุ่มมาประมวลรวมกัน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 58.3 ต้องการให้มีห้างสรรพสินค้า รองลงมาได้แก่ โรงแรม (ประมาณร้อยละ 36.9) ฟิตเนส (ประมาณร้อยละ 27.4) ร้านเกม/อินเทอร์เน็ต

(ประมาณร้อยละ 20.2) และอื่นๆ เช่น สนามกอล์ฟ สวนสาธารณะ สนามกีฬาในร่ม (ประมาณร้อยละ 16.7) ตามลำดับ

นอกจากการเพิ่มสถานที่ให้บริการนันทนาการให้มากขึ้นแล้ว สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับบริการนันทนาการในเมืองสุโขทัย-ลกในอันดับรองลงมาได้แก่ ควรปรับปรุงเรื่องราคาค่าบริการที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการปรับปรุง (ประมาณร้อยละ 29.8) ซึ่งอาจทำได้โดยการดำเนินการสำรวจการให้บริการของกิจการที่ให้บริการ เช่น โรงแรมทั้งสามแห่งและร้านเกม/อินเทอร์เน็ต ตรวจสอบอัตราการใช้บริการว่ามีอัตราสูงเกินไปหรือไม่ พร้อมทั้งชี้แจงปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไข เพื่อร่วมกำหนดมาตรฐานสำหรับสถานที่ให้บริการเพื่อให้เป็นมาตรฐานต่อไป และนักท่องเที่ยวอีกส่วนประมาณร้อยละ 26.2 มีความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการด้านนันทนาการหรือปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเข้าสู่สถานที่ให้บริการ โดยนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าไปใช้บริการ เนื่องจากทำเลที่ตั้งไม่สะดวกแก่การเดินทางหรือหายาก ซึ่งอาจแก้ไขโดยการสำรวจเส้นทางคมนาคมระหว่างสถานที่ให้บริการกับสถานที่อื่นๆ ภายในชุมชน เช่น เส้นทางไปสู่สวนสาธารณะทั้งสี่ของเทศบาล ว่ามีอุปสรรคในการเดินทางอันเนื่องมาจากความบกพร่องเส้นทางคมนาคม เช่น ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ถนนแคบ ฯลฯ หรือไม่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สามารถรองรับการคมนาคมไปใช้บริการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ต่อไป

ตารางที่ 5.11 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก

ปัญหาที่พบ	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1 มีจำนวนสถานที่ให้บริการน้อยเกินไป	54.5	58.8	57.1
2 ข้อมูลไม่ทันสมัยตรงกับสภาพปัจจุบัน	36.4	25.5	29.8
3 ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	27.3	13.7	19.0
4 บริการของพนักงานไม่ดีเท่าที่ควร	27.3	9.8	16.7

ที่มา : จากการสำรวจ

(6) บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในเมืองสุโขทัย-ลก นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันโดยนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 54.5 มีความเห็นว่าสถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยเกินไป รองลงมาร้อยละ 36.4 และ 27.3 เห็นว่า ข้อมูลที่ให้บริการไม่ทันสมัยตรงกับสภาพปัจจุบัน ที่ตั้งไม่ดี เนื่องจากหายากหรือไม่สะดวกแก่การเดินทางไปขอรับบริการ และบริการของพนักงานไม่ดีเท่าที่ควร ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวต่างชาติก็มีความเห็นเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 58.8 คิดว่าสถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอที่จะรองรับและให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง รองลงมาเห็นว่า

ข้อมูลให้บริการไม่ทันสมัยตรงกับสภาพปัจจุบัน ที่ตั้งไม่ดี หายากและ/หรือไม่สะดวกแก่การเดินทาง และบริการของพนักงานไม่ดีเท่าที่ควร ร้อยละ 25.5, 13.7 และ 9.8 ตามลำดับ

กล่าวโดยรวม นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 57.1 ของทั้งหมดให้ความเห็นว่าบริการประเภทนี้มีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอที่จะรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากในแต่ละวัน โดยจากการสำรวจในปี 2545 พบสถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกเพียงแห่งเดียว คือ ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณด้านสุโขทัย-ลกเชิงสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย-ลกเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่สะดวกในการขอรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ที่จะต้องเดินทางไปขอรับบริการที่บริเวณด้านเพียงแห่งเดียวเท่านั้น จึงทำให้นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าสถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกมีจำนวนน้อยเกินไปดังกล่าว นอกจากสถานที่ให้บริการข้อมูลจะมีไม่เพียงพอแล้ว ข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่ทันสมัยตรงกับสภาพปัจจุบันของพื้นที่อีกด้วย นั่นคือสิ่งที่นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 29.8 เห็นว่าเป็นปัญหาของบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องทำเลที่ตั้งของสถานบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ที่ตั้งอยู่บริเวณด้านสุโขทัย-ลก ซึ่งยากแก่การเดินทางไปขอรับบริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เดินทางเข้ามาด้านสุโขทัย-ลก จึงทำให้นักท่องเที่ยวเลือกประเด็นเรื่องทำเลที่ตั้งประมาณร้อยละ 19.0 และมีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 16.7 บอกว่าบริการของพนักงานที่ให้ข้อมูล/ข่าวสารการท่องเที่ยวนั้นไม่ดีเท่าที่ควร

ตารางที่ 5.12 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไขเกี่ยวกับบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก

	สิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไข	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	เพิ่มจำนวนสถานที่ให้บริการให้มากขึ้น	51.5	52.9	52.4
2	ปรับปรุงด้านบริการของเจ้าหน้าที่	57.6	25.5	38.1
3	ปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัย	45.5	23.5	32.1
4	ปรับปรุงทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการ	18.2	9.8	13.1

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลก เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาของบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พบว่ามีความเห็นแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 57.5 คิดว่าการบริการของพนักงานน่าจะเป็นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงและปรับปรุงเป็นอันดับแรก เพื่อให้ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาติดต่อขอข้อมูลเกิดความประทับใจในบริการ และเป็น การสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อการเดินทางท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกได้ทางหนึ่ง รองลงมา นักท่องเที่ยวร้อยละ 51.5 เห็นว่าสมควรเพิ่มจำนวนสถานที่ให้บริการหรือจุดบริการให้มาก

ขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางให้บริการให้มากขึ้น และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวอีก ร้อยละ 45.5 เห็นว่าควรปรับปรุงข้อมูลเพื่อให้ทันสมัยและตรงกับสภาพปัจจุบันด้วยเช่นกัน

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ร้อยละ 52.9 ให้ความเห็นว่าคุณควรเพิ่มจำนวนจุด ให้บริการเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้มากกว่าในปัจจุบัน ที่ต้องไปขอข้อมูลที่ศูนย์ บริการบริเวณด่านสุโขทัยเพียงแห่งเดียวเท่านั้น รองลงมาเห็นว่าควรปรับปรุงด้านบริการของพนักงาน และปรับปรุงข้อมูลที่ให้บริการ ให้มีความทันสมัยตรงกับสภาพปัจจุบันให้มากขึ้น ร้อยละ 25.5 และ 23.5 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 52.4 ของทั้งหมด ต้องการให้มี สถานที่บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณชุมชนที่มีนักท่องเที่ยว แวะเวียนเพื่อหาซื้อสินค้าต่างๆ น่าจะมีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวอีกหนึ่งจุดเป็นอย่างน้อย รวมถึงบริเวณจุดรวมของนักท่องเที่ยวต่างๆ เช่น สถานีรถไฟสุโขทัย ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ และโรงแรม ใหญ่ๆ เป็นต้น รองลงมาในอันดับที่สอง นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 38.1 มีความเห็นว่าควรปรับปรุง บริการของพนักงานให้ดีขึ้น เนื่องจากการบริการที่ดีของพนักงานจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวก และเกิดความประทับใจมากขึ้น และนักท่องเที่ยวประมาณ 32.1 เห็นว่าข้อมูลที่บริการก็ควรปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 13.1 ที่เห็นว่า ควรปรับปรุงทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการ โดยการปรับปรุงพื้นที่ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว บริเวณด่านสุโขทัยที่มีอยู่เดิม ที่เริ่มมีสภาพทรุดโทรมและคับแคบ มีพื้นที่ไม่เพียงพอแก่การให้บริการ นักท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก เพื่อให้มีพื้นที่สำหรับนักท่องเที่ยวได้นั่งรอรับบริการและมีความสวยงามน่า มอง และสามารถอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้มากขึ้นด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.13 แสดงความเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับบริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมืองสุโขทัย

ปัญหาที่พบ		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	มีจำนวนบริการขนส่ง/ยานพาหนะน้อยเกินไป	75.8	41.2	54.8
2	ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	24.2	29.4	27.4
3	อื่นๆ	9.1	3.9	6.0
สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	เพิ่มจำนวนบริการขนส่ง/ยานพาหนะให้มีมากขึ้น	72.7	39.2	52.4
2	ปรับปรุงทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการ	15.2	35.3	27.4
3	อื่นๆ	3.0	-	1.2
สิ่งที่ต้องการให้มี/เพิ่มขึ้น		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	รถตุ๊กๆ/สามล้อรับจ้าง	45.5	37.3	40.5
2	รถสองแถวโดยสารในเขตเทศบาล	39.4	19.6	27.4
3	รถเช่า	12.1	27.5	21.4
4	มอเตอร์ไซค์รับจ้าง	24.2	17.6	20.2

ที่มา : จากการสำรวจ

(7) บริการขนส่ง/ยานพาหนะ

บริการขนส่ง/ยานพาหนะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมือง และบริการขนส่ง/ยานพาหนะระหว่างเมือง สำหรับบริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมือง จากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติมีความเห็นไปในทางเดียวกัน โดยนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 54.8 ของทั้งหมด มีความเห็นว่ายังมีประเภทที่ให้บริการน้อยเกินไป เนื่องจากเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันมีเพียงรถมอเตอร์ไซค์รับจ้างเท่านั้น ซึ่งมีกระจายตัวประจำอยู่บริเวณแยกใหญ่ๆ ในชุมชนเมือง ซึ่งยังไม่สะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มีสัมภาระ หรือนักท่องเที่ยวผู้หญิงอาจจะรู้สึกไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร รองลงมาประมาณร้อยละ 27.4 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด บอกว่าบริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมืองเหล่านี้มีปัญหาเรื่องทำเลที่ตั้งของสถานที่บริการ เนื่องจากหายากหรือไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ และส่วนหนึ่งอีกประมาณร้อยละ 6.0 มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ เช่น บริการของพนักงาน หรือเรื่องราคาที่ไม่แน่นอน เป็นต้น

เมื่อถามถึงสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง คำตอบที่ได้รับสอดคล้องกับปัญหาที่พวกเขาระบุไว้ข้างต้น คือ นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 52.4 ต้องการเพิ่มประเภทของบริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมืองสุโขทัยให้มีมากขึ้น ประมาณร้อยละ 27.4 ต้องการให้ปรับปรุงด้านทำเลที่ตั้งของสถานที่ให้บริการ และอีกส่วนส่วนประมาณร้อยละ 1.2 ต้องการให้ปรับปรุงเรื่องอื่นๆ เช่น บริการของพนักงาน และเรื่องราคา เป็นต้น เช่นเดียวกับการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาที่พบข้างต้น ที่นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน

ส่วนประเภทของบริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมืองที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีบริการภายในเมืองสุโขทัย-ลก ความเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 45.5 อยากรให้มีบริการรถตุ๊กๆ วิ่งบริการในเมืองสุโขทัย-ลกมากที่สุด รองลงมาเป็น รถสองแถวโดยสารภายในเขตเทศบาล มอเตอร์ไซด์รับจ้าง และรถเช่า ร้อยละ 39.4, 24.2 และ 12.1 ตามลำดับ เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทยนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ร้อยละ 37.3 ต้องการให้มีรถตุ๊กๆ วิ่งบริการภายในชุมชนเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่รองลงมาเป็นรถเช่า (ร้อยละ 27.5) อาจเพราะนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความต้องการเป็นส่วนตัวสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่คุ้นเคยกับบริการรถเช่าที่ไม่ค่อยปรากฏในประเทศไทย ที่มีบริการขนส่งผู้โดยสารจำนวนมากมากกว่าบริการเช่ารถเหมือนในแหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศ รองลงมาได้แก่ รถสองแถวโดยสารภายในเขตเทศบาล และมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ร้อยละ 19.6 และ 17.6 ตามลำดับ

เมื่อนำความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติมาประมวลรวมกัน พบว่าประเภทของบริการขนส่งหรือยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มอยากให้มีบริการหรือเพิ่มจำนวนขึ้น ได้แก่ รถตุ๊กๆ (ประมาณร้อยละ 40.5) รถสองแถวโดยสารภายในเขตเทศบาล (ประมาณร้อยละ 27.4) รถเช่า (ประมาณร้อยละ 21.4) และมอเตอร์ไซด์รับจ้าง (ประมาณร้อยละ 20.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.14 แสดงความเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับบริการขนส่ง/ยานพาหนะระหว่างเมือง

ปัญหาที่พบ		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	มีจำนวนบริการขนส่ง/ยานพาหนะน้อยเกินไป	36.4	29.4	32.1
2	เวลาเดินทางไม่เหมาะสม	42.4	17.6	27.4
3	ที่ตั้งไม่ดี (หายาก/ไม่สะดวกต่อการเดินทาง)	24.2	11.8	16.7
4	อื่นๆ	12.1	3.9	7.1
สิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	เพิ่มจำนวนบริการขนส่ง/ยานพาหนะให้มีมากขึ้น	57.6	41.2	47.6
2	ปรับปรุงกำหนดเวลาเดินทาง	30.3	29.4	29.8
3	เปลี่ยนแปลงที่ตั้งของสถานที่ให้บริการ	24.2	7.8	14.3
4	อื่นๆ	6.1	3.9	4.8
สิ่งที่ต้องการให้มี/เพิ่มขึ้น		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	รถธรรมดา/รถสองแถวโดยสารระหว่างอำเภอ	18.2	45.1	34.5
2	รถทัวร์ปรับอากาศโดยสารระหว่างจังหวัด	51.5	17.6	31.0
3	รถทัวร์ปรับอากาศโดยสารระหว่างอำเภอ	30.3	29.4	29.8
4	รถไฟ	9.1	15.7	13.1

ที่มา : จากการสำรวจ

สำหรับบริการขนส่ง/ยานพาหนะที่วิ่งระหว่างเมืองสุโขทัย-ลพบุรี-ลพบุรี-ลพบุรี ซึ่งในปัจจุบันมีให้บริการทั้งรถไฟกรุงเทพฯ-สุโขทัย-ลพบุรีและรถท้องถิ่น วิ่งบริการทุกวันๆ ละ 14 ขบวน (ไป-กลับ) รถโดยสารปรับอากาศชั้น 1-2 ระหว่างจังหวัดและอำเภอรวม 2 สาย รถโดยสารธรรมดาหรือรถสองแถวระหว่างจังหวัดและอำเภอ 2 สาย รถตู้โดยสารระหว่างจังหวัด 4 สาย และรถโดยสารธรรมดาหรือรถสองแถววิ่งระหว่างอำเภอและตำบล 3 สาย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2541) นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 32.1 ยังเห็นว่ามีความน้อยเกินไปเช่นเดียวกับบริการขนส่ง/ยานพาหนะภายในเมือง นอกจากนี้ยังมีน้อยเกินไปแล้ว นักท่องเที่ยวอีกส่วนประมาณร้อยละ 27.4 มีความคิดเห็นว่าบริการเดินรถที่มีอยู่ยังมีกำหนดเดินรถไม่เหมาะสม, ท่ารถที่ตั้งของบริการขนส่ง/ยานพาหนะไม่เหมาะสม ร้อยละ 16.7 และปัญหาอื่นๆ อีกประมาณร้อยละ 7.1 เช่น บริการของพนักงาน สภาพรถ และเรื่องราคาค่าบริการ เป็นต้น

ส่วนแนวทางการแก้ไข/ปรับปรุงก็สอดคล้องกับปัญหาที่ระบุมาข้างต้น ได้แก่ การเพิ่มจำนวนรถให้มากขึ้น (ร้อยละ 47.6) การปรับปรุงเวลาเดินรถ (ร้อยละ 29.8) การปรับปรุงสถานที่ให้บริการ (ร้อยละ 14.3) และอื่นๆ (ร้อยละ 4.8) เช่น มารยาทของพนักงาน ตัวรถโดยสาร ความสะอาด และราคา เป็นต้น ด้านความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม ทั้งในเรื่องของปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขปรับปรุงการบริการขนส่ง/ยานพาหนะระหว่างเมืองของเมืองสุโขทัย-ลพบุรี นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับผลการสำรวจที่ได้แสดงข้างต้น ดังแสดงในตารางที่ 5.13

เมื่อถามถึงประเภทของบริการขนส่ง/ยานพาหนะระหว่างเมืองที่ต้องการให้มีจำนวนมากขึ้น ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มจำนวนรถหัวโดยสารระหว่างจังหวัดให้มากขึ้น ร้อยละ 51.5 รองลงมาเป็นรถหัวโดยสารระหว่างอำเภอ ร้อยละ 30.3 รถสองแถวโดยสารระหว่างอำเภอ ร้อยละ 18.2 และรถไฟ ร้อยละ 9.1 ตามลำดับ เนื่องจากในปัจจุบันรถหัวโดยสารมีเพียง 2 สาย คือ กรุงเทพฯ-สุโขทัย-ลพบุรี และภูเก็ต-สุโขทัย-ลพบุรี ที่เหลือเป็นรถโดยสารธรรมดาหรือรถสองแถวและรถตู้ทั้งหมด อีกทั้งรถหัวโดยสารปรับอากาศโดยสารระหว่างจังหวัดและอำเภอเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมและสะดวกสบายพอสมควรสำหรับการโดยสารในสภาพภูมิอากาศเมืองร้อนเช่นประเทศไทย จึงมีนักท่องเที่ยวเลือกมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่เลือกให้เพิ่มรถธรรมดาหรือรถสองแถวโดยสารระหว่างอำเภอมากเป็นอันดับที่หนึ่ง อาจเนื่องมาจากความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวต่างอำเภอในพื้นที่ใกล้เคียงเมืองสุโขทัย-ลพบุรี มากกว่าที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในพื้นที่ไกลๆ หรือจังหวัดอื่นๆ และต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้มากที่สุด ซึ่งการเดินทางด้วยรถธรรมดาหรือรถสองแถวจะเป็นการเดินทางที่สะดวกที่สุดและใช้ค่าใช้จ่ายไม่มาก จึงเป็นทางเลือกที่กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจเป็นอันดับต้นๆ รองลงมาได้แก่ รถหัวโดยสารปรับอากาศระหว่างอำเภอ ร้อยละ 29.4 รถหัวโดยสารปรับอากาศโดยสารระหว่างจังหวัด ร้อยละ 17.6 และรถไฟ ร้อยละ 15.7 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความเห็นเกี่ยวกับประเภทของบริการขนส่ง/ยานพาหนะระหว่างเมืองที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือมีจำนวนมากขึ้นใน

เมืองสุโขทัย-ลก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 34.5 ของทั้งหมดอยากให้มียอดโดยสารธรรมดาหรือรถสองแถวโดยสารระหว่างอำเภอเพิ่มมากขึ้น ประมาณร้อยละ 31.1 อยากให้มีรถทัวร์ปรับอากาศโดยสารระหว่างจังหวัดเพิ่มมากขึ้น ประมาณร้อยละ 29.8 ต้องการให้เพิ่มจำนวนรถทัวร์ปรับอากาศโดยสารระหว่างอำเภอ และประมาณร้อยละ 13.1 ต้องการเพิ่มเที่ยวรถไฟให้มีมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

ตารางที่ 5.15 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการพื้นฐานในเมืองสุโขทัย-ลก

ปัญหาที่พบ		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
1	ถนนในชุมชนแคบ	48.5	52.9	51.2
2	การรักษาความสะอาด	48.5	35.3	40.5
3	ไม่มีที่จอดรถภายในชุมชน	45.5	23.5	32.1
4	ถนนชำรุดทรุดโทรม	45.5	19.6	29.8
5	โทรศัพท์สาธารณะชำรุด/มีไม่เพียงพอ	36.4	19.6	26.2
6	บริการไปรษณีย์มีไม่เพียงพอ	15.2	27.5	22.6

ที่มา : จากการสำรวจ

2. ความคิดเห็นที่มีต่อบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้

การสำรวจความเห็นของผู้เยี่ยมเยือนที่มีต่อปัญหาของบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ภายในเมืองสุโขทัย-ลก เพื่อสำรวจว่าผู้มาเยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัยหรือไม่ว่างไร ซึ่งจากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของบริการพื้นฐานที่แตกต่างกันออกไปเล็กน้อย ดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 48.5 มีความคิดเห็นว่าถนนภายในชุมชนเมืองสุโขทัย-ลกมีลักษณะค่อนข้างแคบ โดยเฉพาะบริเวณย่านพาณิชย์กรรมหรือชุมชนใจกลางเมือง ซึ่งมีถนนสายสำคัญๆ ของเมืองที่ตัดผ่านชุมชน ได้แก่ ถนนเทศบาล ถนนวงศวิวัฒน์ ถนนประชาวิวัฒน์ ถนนเจริญเขต ถนนชื่นมรรคา ถนนวรคามินทร์ ถนนวงศวิถิ ถนนอารีพมรรคา ถนนวามันอำนวย ถนนบุษยพันธ์ ถนนสฤษดิ์วงศ์ และถนนประชาสำราญ ถนนเหล่านี้มีความกว้างของผิวถนนไม่มากนัก กว้างไม่เกิน 6 เมตร รถยนต์สามารถวิ่งได้เพียงสองเลนสวนทางกันเท่านั้น เนื่องจากขาดการวางผังเมืองในอดีต ไม่มีการกันพื้นที่สำหรับขยายถนน รวมถึงเป็นเส้นทางที่ตัดผ่านย่านธุรกิจใจกลางเมืองที่เป็นที่ตั้งของโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และร้านค้าต่างๆ จำนวนมาก จึงทำให้มีการจราจรคับคั่งตลอดทั้งวัน และปัญหาด้านการรักษาความสะอาด เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกให้เป็นปัญหาของบริการพื้นฐานในเมืองสุโขทัย-ลกเป็นจำนวนเท่าๆ กันในอันดับที่หนึ่ง โดยเฉพาะบริเวณถนนเจริญเขตซอย 1 – 2 และถนนสาธารณะด้านข้างโรงแรมเก็นติ้งเป็นที่ตั้งของตลาดสดตอนเช้า ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่พักใน

โรงแรมรวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาจับจ่ายเสื้อผ้ามือสองในบริเวณนี้ จึงสามารถพบเห็นขยะจากตลาดสดได้โดยทั่วไป รองลงมาเป็นปัญหาเรื่องผิวถนนชำรุดในบริเวณถนนเอเชีย 18 ถนนเจริญเขต และตามตรอกซอยต่างๆ ในชุมชน และปัญหาการไม่มีที่จอดรถในชุมชน เนื่องจากถนนแคบ ร้อยละ 45.5 เท่ากัน และเรื่องโทรศัพท์สาธารณะชำรุดหรือมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 36.4 ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความเห็นว่าถนนในชุมชนเมืองมีลักษณะค่อนข้างแคบและปัญหาการรักษาความสะอาด เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวนร้อยละ 52.9 และ 35.3 ตามลำดับ ในขณะที่รองลงมากลับเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริการไปรษณีย์ ที่มีจุดบริการไปรษณีย์โทรเลขค่อนข้างน้อย ร้อยละ 27.5 และเรื่องการไม่มีที่จอดรถ ร้อยละ 23.5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นอกจากเรื่องถนนที่ควรให้ความสำคัญและดูแลเป็นพิเศษแล้ว เรื่องของบริการไปรษณีย์โทรเลขก็เป็นบริการพื้นฐานอีกด้านที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีในประเทศไทยบ้านเกิดของตน นักท่องเที่ยวย่อมต้องการการติดต่อสื่อสารเพื่อส่งข่าวคราวต่างๆ ของตนให้ญาติมิตร หรือติดต่อเรื่องงานต่างๆ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับบริการด้านนี้ด้วย

เมื่อนำความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมารวมกัน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 51.2 ของทั้งหมดพบปัญหาถนนแคบมากเป็นอันดับที่หนึ่ง เนื่องจากสภาพถนนของเมืองสุโขทัย-ลกค่อนข้างแคบ โดยเฉพาะบริเวณใจกลางเมืองส่วนใหญ่จะมีความกว้างของผิวถนนเพียง 2 เลนเท่านั้น จึงทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนเป็นพิเศษ รองลงมาเป็นเรื่องของการรักษาความสะอาดของเมือง ที่นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 40.5 พบว่าเมืองสุโขทัย-ลกยังมีปัญหาเรื่องความสะอาดอยู่ ยังคงมีการพบเห็นขยะมูลฝอยอยู่ทั่วไปในชุมชน ซึ่งเรื่องความสะอาดเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจเป็นอันดับต้นๆ หากต้องการให้การท่องเที่ยวของเมืองประสบความสำเร็จเนื่องจากสื่อให้เห็นถึงภาพพจน์ของตัวเอง ส่วนปัญหารองลงมาที่นักท่องเที่ยวพบ ได้แก่ ปัญหาเรื่องไม่มีที่จอดรถ ถนนชำรุดทรุดโทรม และตู้โทรศัพท์สาธารณะมีไม่เพียงพอ ประมาณร้อยละ 31.1, 29.8 และ 26.2 ตามลำดับ ส่วนปัญหาอื่นๆ มีไม่มากนัก เช่น ปัญหาไฟฟ้าขัดข้อง (ร้อยละ 19.0) การจราจร (ร้อยละ 17.9) บริการไปรษณีย์ (ร้อยละ 15.5) เป็นต้น ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าปัญหาที่พบ 5 อันดับแรก เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับถนนและการจราจร 3 ข้อ ทำให้เห็นว่าปัญหาของบริการพื้นฐานที่ควรได้รับความสนใจเป็นอันดับต้นๆ คือปัญหาที่เกี่ยวกับถนนและการจราจรนั่นเอง และจากการสำรวจความเห็นดังกล่าว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.16 แสดงสิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไขเกี่ยวกับการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ในเมืองสุโขทัย

สิ่งที่ควรปรับปรุง/แก้ไข		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	ถนน	54.5	54.9	54.8
2	การรักษาความสะอาด	66.7	29.4	44.0
3	บริการโทรศัพท์	36.4	25.5	29.8
4	บริการสาธารณสุข	30.3	19.6	23.8
5	บริการไปรษณีย์โทรเลข	9.1	21.6	16.7

ที่มา : จากการสำรวจ

สำหรับบริการพื้นฐานที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรปรับปรุงในเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 ต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่องการรักษาความสะอาดของเมืองมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการจัดการขยะและการรักษาความสะอาดของชุมชนให้มากขึ้น หรือนำกฎหมายห้ามทิ้งขยะในที่สาธารณะมาบังคับใช้ในชุมชน เพื่อป้องกันการทิ้งขยะไม่เป็นที่ในชุมชน ซึ่งจะทำการรักษาความสะอาดของเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อสร้างภาพให้เมืองสุโขทัยเป็นเมืองที่สะอาดและน่าอยู่ต่อไป รองลงมาเป็นการปรับปรุงเรื่องถนนภายในเมือง ร้อยละ 54.5 เนื่องจากถนนในชุมชนโดยเฉพาะในย่านธุรกิจใจกลางเมืองส่วนใหญ่มีขนาดผิวถนนค่อนข้างแคบรถยนต์สามารถวิ่งสวนทางได้เพียงสองเลน ประกอบกับพื้นที่ในย่านพาณิชยกรรมเป็นที่ตั้งของโรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และสถานที่ราชการสำคัญหลายแห่ง จึงทำให้มีการจราจรคับคั่งอยู่เสมอ ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ที่สามารถดำเนินการได้คือ การดูแลรักษาพื้นผิวถนนไม่ให้มีพื้นที่เป็นหลุมเป็นบ่อ เพื่อให้สามารถรองรับการจราจรได้ดีไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทางของผู้ใช้รถใช้ถนน รวมถึงการนำกฎจราจรที่จำเป็นมาบังคับใช้ เช่น การกำหนดการเดินรถทางเดียวและการเก็บค่าที่จอดรถในถนนสายสำคัญ เช่น ถนนวงศวิวัฒน์ ถนนประชาธิปไตย และถนนชื่นมรรคา เพื่อช่วยลดปัญหาการจราจรที่ไม่เป็นระเบียบและเพิ่มพื้นผิวการจราจร เป็นต้น และสิ่งที่ควรดำเนินการปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยคือ บริการโทรศัพท์ ร้อยละ 36.4 โดยการสำรวจตรวจตราบริการโทรศัพท์สาธารณะในชุมชนว่ามีบริเวณใดขาดช่อง และเพิ่มบริการโทรศัพท์ในสถานที่ที่เป็นจุดรวมนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ เช่น บริเวณสวนสาธารณะทั้งสี่แห่ง และบริเวณสถานีรถไฟสุโขทัย เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่องความสะอาดของเมืองมากที่สุด อาจเนื่องจากเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาเมืองที่เป็นไปได้และทำได้ในอนาคตอันใกล้ได้มากที่สุด เนื่องจากไม่ต้องใช้งบประมาณในการจัดการมากเหมือนการพัฒนาในเรื่องอื่นๆ เช่น ถนน ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และข้อจำกัดอื่นๆ ที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการได้ เช่น ข้อจำกัดด้านพื้นที่ที่ทำให้ไม่สามารถขยายผิวถนนเพิ่มในชุมชนเมืองได้ เป็นต้น

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติเกี่ยวกับบริการพื้นฐานที่ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไข นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เลือกให้มีการปรับปรุงถนนมากเป็นอันดับที่หนึ่ง จำนวนร้อยละ 54.9 ซึ่งเป็นการเลือกตามสภาพปัญหาที่ระบุไว้มากกว่าที่จะคิดถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการ รองลงมาเป็นการรักษาความสะอาด และการบริการโทรศัพท์ ร้อยละ 29.4 และ 25.5 ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับถนนและการรักษาความสะอาดมากที่สุด ประมาณร้อยละ 54.8 และ 44.0 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นในเรื่องปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ข้างต้น รองลงมาได้แก่ บริการโทรศัพท์ บริการสาธารณสุข บริการไปรษณีย์โทรเลข (ร้อยละ 29.8, 23.8 และ 16.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.17 แสดงจุดเด่นของเมืองสุโขทัย

จุดเด่น		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	การค้า-การท่องเที่ยวชายแดน	63.6	41.2	50.0
2	สถานบันเทิงเรีงรมย์ยามค่ำคืน	18.2	25.5	22.6
3	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	3.0	11.8	8.3
4	บริการที่พักแรมมากมาย	12.1	3.9	7.1
5	แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น	6.1	5.9	6.0

ที่มา : จากการสำรวจ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นและแหล่งท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย

(1) จุดเด่น

เมื่อสำรวจถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวถึงสิ่งทีคิดว่า เป็นจุดเด่นของเมืองที่ทำให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 63.6 เห็นว่า การค้า-การท่องเที่ยวชายแดนเป็นจุดเด่นสำคัญของเมืองสุโขทัย ที่ทำหน้าที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน รองลงมาได้แก่ สถานบันเทิงเรีงรมย์ยามค่ำคืน (ร้อยละ 18.2) ที่เป็นแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่นิยมเดินทางเข้ามาพักผ่อนในสถานบริการดังกล่าวจำนวนมากในแต่ละวัน และบริการที่พักแรมจำนวนมาก (ร้อยละ 12.1) ที่เป็นจุดเด่นที่สำคัญอีกประการที่ไม่เหมือนเมืองชายแดนอื่นๆ ใน ภูมิภาค

เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่เห็นการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนเป็นจุดเด่นสำคัญของเมืองสุโขทัย รองลงมานักท่องเที่ยวร้อยละ 25.5 เห็นว่าเป็นสถานบันเทิงจำนวนมากที่ให้บริการอยู่ในชุมชนเมือง ที่สร้างความแตกต่างให้แก่เมืองสุโขทัยที่ไม่เหมือน

เมืองชายแดนอื่นๆ และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติก็เป็นอีกจุดเด่นของเมืองสุโขทัย-ลก ที่มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่หลากหลายและสวยงามตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง

กล่าวโดยสรุป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกการดำ-การท่องเที่ยวชายแดน เป็นจุดเด่นของเมืองสุโขทัย-ลกมากที่สุด ด้วยการเป็นเมืองชายแดนที่มีด้านการค้าอยู่ติดกับตัวเมือง สามารถข้ามไปซื้อของหรือท่องเที่ยวประเทศมาเลเซียได้โดยสะดวก รวมถึงมีสินค้าชายแดนหลายชนิดให้เลือกซื้อหา มีสัดส่วนผู้เลือกประมาณร้อยละ 50.0 อันดับที่สองได้แก่สถานบันเทิงเริงรมย์ยามค่ำคืนประเภทต่างๆ ที่มีจำนวนมาก และเป็นที่ยุ้จักดีในหมู่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งเป็น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของเมืองสุโขทัย-ลก มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 22.6 และอันดับที่สามที่มี ผู้เลือกประมาณร้อยละ 8.3 คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อันดับได้แก่พิพิธภัณฑ์ตนเอง รองลงมาได้แก่ บริการที่พักแรมจำนวนมาก (ประมาณร้อยละ 7.1) และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น (ประมาณร้อยละ 6.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.18 แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของเมืองสุโขทัย-ลก

แหล่งท่องเที่ยว		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	สถานบันเทิงเริงรมย์	36.4	43.1	40.5
2	พิพิธภัณฑ์/พิพิธภัณฑ์	60.6	21.6	36.9
3	ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ	48.5	19.6	31.0
4	ด่านสุโขทัย-ลก	48.5	19.6	31.0
5	ตลาด/ร้านค้าต่างๆ	21.2	35.3	29.8
6	ตัวเมือง/ชุมชน	27.3	9.8	16.7

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) แหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 60.6 ให้ความเห็นว่าพิพิธภัณฑ์หรือพิพิธภัณฑ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นน่าสนใจที่สุด โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจในด้านการเป็นป่าพุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง เหมาะสำหรับผู้สนใจศึกษาระบบนิเวศแบบป่าพุ่ม ที่พบได้เฉพาะทางภาคใต้ของไทยเท่านั้น รองลงมาเป็น ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ และด่านสุโขทัย-ลก ร้อยละ 48.5 และสถานบันเทิงเริงรมย์ภายในเมือง เป็นอันดับที่สามด้วยจำนวนร้อยละ 36.4

นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่เลือกสถานบันเทิงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตนคิดว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นน่าสนใจที่สุดในเมืองสุโขทัย-ลก ร้อยละ 43.1 รองลงมาเป็นตลาดและร้านค้าต่างๆ ภายในชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก ร้อยละ 35.3 และพิพิธภัณฑ์หรือพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 21.6 ซึ่ง จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจแหล่งท่องเที่ยวประเภทเพื่อความบันเทิงมากกว่าแหล่งท่องเที่ยว

เที่ยวทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรม ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมมากกว่า

เมื่อนำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวคิดว่าจะมีความโดดเด่นน่าสนใจมากที่สุดมารวมกัน พบว่า นักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 40.5 ของทั้งหมดเลือกให้สถานบันเทิงเริงรมย์ในตัวเมืองเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นน่าสนใจที่สุด เนื่องจากมีจำนวนมากในเขตเมืองสุโขทัย และเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุดทางหนึ่งของเมืองสุโขทัย รองลงมาในอันดับที่สองได้แก่ พระสุรินทรหรือพระโต๊ะแดง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีคุณค่าและเป็นที่ยึดถือของชาวสุโขทัยและกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 36.9 และในอันดับที่สามคือ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวสุโขทัยมานาน และเป็นที่ยึดถือของประชาชนทั้งชาวไทยและชาวมาเลเซียในพื้นที่ใกล้เคียง. และด่านสุโขทัย ซึ่ง เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าชายแดนที่สำคัญของเมือง ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 31.0 เท่ากัน ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่ ตลาดและร้านค้าต่างๆ (ประมาณร้อยละ 29.8) และตัวเมือง/ชุมชน (ประมาณร้อยละ 16.4) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.19 แสดงความสนใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ความเห็น	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
สนใจ	72.7	64.7	67.9
- เพราะยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีกหลายแห่งที่น่าสนใจ	51.5	52.9	52.4
- เพราะอยากไปในที่ที่ไม่เคยไป	18.2	11.8	14.3
- เหตุผลอื่นๆ	3.0	3.9	3.6
ไม่สนใจ	36.4	15.7	23.8
- เพราะกลัวอันตราย	36.4	9.8	20.2
- เพราะไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	-	5.9	3.6

ที่มา : จากการสำรวจ

เมื่อถามกลุ่มตัวอย่างประเภทนักท่องเที่ยวว่า มีความสนใจที่จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงเมืองสุโขทัย ซึ่งได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่อำเภอสุโขทัย สุโขทัย ตากใบ แวัง และสุโขทัย เช่น เกาะยาว วัดชลธาราสিংห์ และด่านตากใบ น้ำตกชดวารี ในอำเภอสุโขทัย น้ำตกสุรินทร และศูนย์รักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในอำเภอวัง และเหมืองทองโต๊ะโม๊ะในอำเภอสุโขทัย บ้างหรือไม่ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ความเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงเมืองสุโขทัยว่า สนใจ ประมาณร้อยละ 72.7 และไม่สนใจ ร้อยละ 36.4 โดยกลุ่มที่สนใจให้เหตุผลว่า มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวที่ตนยังไม่เคยไป ร้อยละ 51.5 เพราะอยากไปในที่ที่ไม่เคยไป ร้อยละ 18.2 และเหตุผลอื่นๆ ร้อยละ 3.0 ส่วนกลุ่มที่บอกว่าไม่สนใจนั้นทั้งหมดให้เหตุผลว่ากลัวอันตราย

เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่สนใจแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย ประมาณร้อยละ 64.7 และอีกกลุ่มที่ไม่สนใจ มีจำนวนร้อยละ 15.7 โดยกลุ่มผู้ที่สนใจให้เหตุผลว่า มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวที่ตนยังไม่เคยไป ร้อยละ 52.9 เพราะอยากไปในที่ที่ไม่เคยไป ร้อยละ 11.8 และเหตุผลอื่นๆ ร้อยละ 3.9 ส่วนกลุ่มที่บอกว่าไม่สนใจนั้นให้เหตุผลว่ากลัวอันตราย ร้อยละ 9.8 และอีกส่วนที่ไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ร้อยละ 5.9

กล่าวโดยสรุป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 67.9 ของทั้งหมดบอกว่าสนใจด้วยเหตุผลที่ว่า ยังมีสถานท่องเที่ยวอีกหลายแห่งรอบนอกเมืองสุโขทัย-ลพบุรีที่น่าสนใจ ประมาณร้อยละ 52.4 มีนักท่องเที่ยวบางส่วนประมาณร้อยละ 14.3 บอกว่าเพราะอยากไปในที่ที่ไม่เคยไป และยังมีอีกบางส่วนประมาณร้อยละ 3.6 อยากไปด้วยเหตุผลอื่นๆ ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง มีประมาณร้อยละ 23.8 ในจำนวนนี้มีประมาณร้อยละ 20.2 ของทั้งหมดบอกว่าเป็นเพราะกลัวอันตราย และบางส่วนประมาณร้อยละ 3.6 ไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งเป็นประเภทของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่อยู่รอบนอกเมืองสุโขทัย-ลพบุรี จากข้อมูลความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงเมืองสุโขทัย-ลพบุรีด้วยกัน หากมีการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมก็อาจส่งผลให้เกิดวงจรการท่องเที่ยวกระจายไปสู่แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สนใจหรือกล้าเดินทางไปท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นั้น สาเหตุสำคัญมาจากการเป็นห่วงด้านความปลอดภัย ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และเป็นการลดจุดด้อยของพื้นที่ในบริเวณนี้ด้วย

ตารางที่ 5.20 แสดงความสนใจในการกลับมาเยือนเมืองสุโขทัย-ลพบุรีอีกครั้ง

ความเห็น	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม
สนใจ	69.7	58.8	63.1
- เพราะเดินทางสะดวก	63.6	47.1	53.6
- เพราะทิวทัศน์ของเมืองสวยงาม	9.1	2.0	4.8
- เพราะมีสินค้าขายแดนให้เลือกซื้อ	-	5.9	3.6
- อื่นๆ	21.2	15.7	17.9
ไม่สนใจ	9.1	19.6	15.5
- เพราะเป็นห่วงความปลอดภัย	6.1	15.7	11.9
- เพราะต้องใช้เวลาเดินทางมาก	-	3.9	2.4
- อื่นๆ	3.0	-	1.2

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) ความสนใจในการกลับมาเยือนอีกครั้ง

เมื่อถามความเห็นของนักท่องเที่ยวว่า พวกเขาสนใจที่จะกลับมาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีกหรือไม่ นักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจที่จะกลับมาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีกถึงร้อยละ 69.7 ในขณะที่ร้อยละ 9.1 คิดว่าคงไม่กลับมาเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีก โดยในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่คิดว่า จะกลับมาเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีก ให้เหตุผลว่า เดินทางสะดวก ร้อยละ 9.1 และเหตุผลส่วนตัวอื่นๆ อีก ร้อยละ 21.2 ส่วนในกลุ่มที่คิดว่าจะไม่กลับมา ให้เหตุผลว่าเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย ร้อยละ 6.1 และเหตุผลอื่นๆ ร้อยละ 3.0

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติก็มีความเห็นใกล้เคียงกับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 58.8 บอกว่าจะกลับมาเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีกในอนาคต และร้อยละ 19.6 จะไม่กลับมาอีก โดยในกลุ่มผู้ที่บอกว่าจะกลับมาอีกให้เหตุผลว่า เพราะเดินทางสะดวก ร้อยละ 47.1 เพราะชอบที่มีสินค้าขายแดนให้เลือกซื้อหลายชนิด ร้อยละ 2.0 และเหตุผลส่วนตัวอื่นๆ ร้อยละ 15.7 ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวที่บอกว่าจะไม่กลับมา ร้อยละ 15.7 ให้เหตุผลว่าเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย และ ร้อยละ 3.9 บอกว่าต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก

เมื่อนำความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมารวมกัน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 63.1 ของทั้งหมด บอกว่าสนใจที่จะเดินทางกลับมาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีก ด้วยเหตุผลต่างกัน เช่น เพราะการเดินทางสะดวก ประมาณร้อยละ 53.6 เพราะชอบวิวทัศนียภาพของเมืองที่สวยงาม ประมาณร้อยละ 4.8 เพราะชอบใจที่มีสินค้าขายแดนให้เลือกซื้อหลากหลาย ประมาณร้อยละ 3.6 และด้วยเหตุผลอื่นๆ อีกประมาณร้อยละ 17.9 ส่วนนักท่องเที่ยวที่บอกว่าพวกเขาไม่สนใจที่จะกลับมาที่นี่อีก มีประมาณร้อยละ 15.5 ซึ่งบอกว่าเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน เนื่องจากคนส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าพื้นที่แถบจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความไม่ปลอดภัยสูง จึงทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่กล้าเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณนี้ มีประมาณร้อยละ 11.9 และไม่สนใจที่จะกลับมาอีกเพราะต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก ประมาณร้อยละ 2.4 และเหตุผลอื่นๆ ประมาณร้อยละ 1.2 จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในหัวข้อนี้อาจแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของเมืองสุโขทัย-ลกได้ประการหนึ่ง คือ ความสามารถเดินทางผ่านเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย เป็นจุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีกครั้ง ในทางกลับกัน จุดด้อยที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่อยากหรือไม่กล้าเดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกอีก คือปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญไม่แพ้การบริการในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 5.21 แสดงสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย

รายการ	ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1 การรักษาความปลอดภัย	51.5	41.2	45.2
2 ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมือง	45.5	37.3	40.5
3 ความสะอาดเรียบร้อย	51.5	31.4	39.3
4 การประชาสัมพันธ์	60.6	23.5	38.1
5 บริการที่พักแรม	54.5	25.5	36.9
6 บริการขนส่ง/ยานพาหนะ	48.5	27.5	35.7
7 การจราจร	39.4	23.5	29.8
8 ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	45.5	11.8	25.0
9 สถานบันเทิงเรีงรมย์	27.3	23.5	25.0

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 60.6 เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเป็นสิ่งทีควรให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวได้ทราบว่าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีเมืองท่องเที่ยวชายแดนที่สำคัญอีกหนึ่งเมืองที่น่าสนใจและมีปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ที่ครบครัน พร้อมให้ความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรมที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี (ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะและงานสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ) ด้านการจับจ่ายใช้สอยสินค้าชายแดน (ด้านสุโขทัย-ลกและร้านค้าต่างๆ ในชุมชนเมือง) ด้านการพักผ่อนบันเทิง (สถานบันเทิงต่างๆ ในตัวเมือง) และด้านธรรมชาติที่สวยงาม (ป่าพสุธาหรือพสุธาเดียง) เป็นต้น ซึ่งหากมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วารสารการท่องเที่ยว หนังสือพิมพ์ แอนิเมชัน รายการโทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกได้เป็นอย่างดี

รองลงมามีนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 54.5 เลือกบริการที่พักแรมเป็นสิ่งทีควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกเป็นอันดับที่สอง เนื่องจากบริการที่พักแรมที่มีในชุมชนเมืองปัจจุบันถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของเมืองประการหนึ่ง ที่มีบริการที่พักแรมจำนวนมากหลายระดับราคาให้เลือกพักได้อย่างสะดวกสบาย การให้ความสำคัญกับจุดเด่นที่มีอยู่และพัฒนาให้จุดเด่นของเมืองนั้นเด่นและแข็งแกร่งยิ่งขึ้น เช่น การร่วมมือกับผู้ประกอบการที่พักแรมกำหนดมาตรฐานที่พักแรม เพื่อให้บริการที่พักแรมของเมืองสุโขทัย-ลกมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาได้แก่

การรักษาความปลอดภัย และความสะอาดเรียบร้อยของเมือง ร้อยละ 51.5 และบริการขนส่ง/ยานพาหนะ ร้อยละ 48.5 ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยในอันดับที่หนึ่ง นักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 41.2 เลือกให้การรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต่างชาติบางส่วนยังคงไม่มั่นใจในความปลอดภัยของตนเองในการเดินทางท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก พอสมควร ดังนั้นในการดำเนินการวางแผนเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกจึงควรให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวรวมถึงประชาชนในพื้นที่เป็นพิเศษ อันดับที่สองคือ ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกประมาณ ร้อยละ 37.3 เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีแหล่งรวมร้านค้าที่เป็นศูนย์รวมของสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกของเมืองสุโขทัย-ลกอยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกัน นักท่องเที่ยวจึงต้องเดินทางไปซื้อในร้านค้าที่ตั้งกระจัดกระจายอยู่ในชุมชน รวมทั้งบางครั้งนักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าสินค้าพื้นเมืองหรือของที่ระลึกขงเมืองสุโขทัย-ลกนั้นคืออะไรและมีแหล่งขายที่ไหน ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับร้านค้าที่ขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-ลกในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดตั้งศูนย์รวมของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมืองที่เป็นแหล่งรวมร้านค้าที่ขายให้อยู่รวมกันในพื้นที่บริเวณเดียวกัน รวมถึงการประชาสัมพันธ์สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกของเมืองสุโขทัย-ลกให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น เป็นต้น รองลงมาได้แก่ การรักษาความสะอาดเรียบร้อย ประมาณร้อยละ 31.4 และบริการขนส่งและยานพาหนะ ประมาณร้อยละ 27.5 ตามลำดับ

เมื่อนำความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มมารวมกัน พบว่า สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการดำเนินการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอนาคตตามความเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศส่วนใหญ่ คือ การรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ควรดำเนินการพัฒนาหรือให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลกเกิดความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้มากขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่มั่นใจในความปลอดภัยของตนหากได้เดินทางมายังเมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่ในพื้นที่ที่มีข่าวเรื่องความไม่สงบเช่นกัน ดังนั้นหากต้องการให้เมืองสุโขทัย-ลกมีความพร้อมเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวในอนาคตให้มากขึ้น โดยการดำเนินการเพิ่มความเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยและป้องกันปราบปรามเหตุการณ์ความไม่สงบที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลก เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการลดจุดด้อยของเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้อันดับที่หนึ่งคือการรักษาความปลอดภัยด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 45.2 แล้ว สิ่งนี้นักท่องเที่ยวคิดว่าควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอนาคตตามความเห็นของนักท่องเที่ยวที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่างในอันดับที่สอง คือ ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมือง ที่มีจำนวนน้อยเกินไปตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว (ข้อมูลจากตารางที่ 5.5) และตั้งกระจัดกระจายไม่เป็นหลักแหล่ง รวมทั้งบางคนยังไม่ทราบ

ด้วยซ้ำว่าของฝากของที่ระลึกของเมืองสุโขทัยคืออะไร มีผู้เลือกซื้อนี้ประมาณร้อยละ 40.5 เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ถึงสินค้าที่เป็นของฝากของที่ระลึกของเมืองและร้านค้าที่ขายไม่มีการรวมกลุ่มกัน ส่วนในอันดับที่สามคือ ความสะอาดเรียบร้อยของเมือง ร้อยละ 39.3 ที่ยังขาดประสิทธิภาพในระบบการจัดการขยะ ซึ่งจะเห็นได้จากการพบเห็นขยะมูลฝอยอยู่ทั่วไปในชุมชน โดยเฉพาะในบริเวณตลาดสดเทศบาลและตลาดได้รุ่ง แสดงให้เห็นถึงระบบการจัดการขยะในชุมชนของเมืองสุโขทัยที่ควรได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในการจัดการขยะมากขึ้น รองลงมาได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 38.1 บริการที่พักแรม ร้อยละ 36.9 และบริการขนส่ง/ยานพาหนะ ประมาณร้อยละ 35.7 การจราจร ร้อยละ 29.8 ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม ร้อยละ 25.0 และสถานบันเทิงเริงรมย์ ร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.22 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา		ไทย (%)	ต่างประเทศ (%)	รวม (%)
1	แหล่งจำหน่ายสินค้าขายแดน	54.5	58.8	57.1
2	การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	60.6	43.1	50.0
3	การท่องเที่ยวสถานบันเทิงในตัวเมือง	30.3	47.1	40.5
4	การท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	30.3	19.6	23.8
5	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (เดินป่า, ดูนก)	18.2	3.9	9.5
6	ศูนย์บริการที่พักแรมและบริการด้านการท่องเที่ยว	12.1	3.9	7.1

ที่มา : จากการสำรวจ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

ความเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกในอนาคต เป็นการสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศถึงสิ่งที่คุณคิดว่าเหมาะสมสำหรับการพัฒนาในอนาคต พิจารณาจากสภาพทั่วไปของเมืองและสภาพด้านการท่องเที่ยวของเมือง ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวอื่นๆ ว่าสมควรจะกำหนดแนวทางพัฒนานั้นไปแนวทางใด

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60.6 เสนอให้พัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองในรูปแบบการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เนื่องจากยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงเมืองสุโขทัย-ลกจำนวนมากที่น่าสนใจ ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปหรือต่างชาติ และมีศักยภาพที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หากมีการวางแผนพัฒนาและประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น น้ำตกสิรินธรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในอำเภอเวียง น้ำตกฉัตรวาริน ในอำเภอสุนทรบุรี พิพิธภัณฑสถานบ้านโสภาและเหมืองทองใต้ไม้ ในอำเภอสุนทรบุรี เกาะยาว และหาดกม ในอำเภอตากใบ เป็นต้น รองลงมา นักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 54.5 ให้ความสนใจการ

พัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยให้เป็นที่แห่งจับจ่ายสินค้าชายแดน เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยใช้สภาพปัจจุบันของเมืองเป็นสำคัญ เนื่องจากการค้าขายสินค้าชายแดนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของนักท่องเที่ยวและชาวเมืองสุโขทัยมาตั้งแต่อดีต และอันดับที่สามเป็นการท่องเที่ยวสถานบันเทิงในตัวเมืองและการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ร้อยละ 30.3 เท่าๆ กัน

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้นมีความคิดเห็นใกล้เคียงกับผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยข้างต้น โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ร้อยละ 58.8 เลือกให้การพัฒนาเป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดนเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่สมควรพัฒนามากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง ในขณะที่อันดับที่สองเป็นการท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงภายในตัวเมือง ร้อยละ 47.1 เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนมากโดยเฉพาะชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ในเมืองสุโขทัย เป็นนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนในสถานบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงทำให้เกิดความคาดหวังที่จะให้เมืองสุโขทัยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงภายในตัวเมือง เช่นเดียวกับเมืองหาดใหญ่ และรองลงมาในอันดับที่สาม คือ การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ด้วยจำนวนร้อยละ 43.1

กล่าวโดยรวม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 57.1 ของทั้งหมด เลือกให้แหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดนเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่ตนคิดว่าสมควรพัฒนามากที่สุด เนื่องจากเมืองสุโขทัยมีบทบาทเด่นด้านการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนมาตั้งแต่อดีต ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติรู้จักเป็นอย่างดี การดึงดูดเด่นด้านการค้าขายแดนมาส่งเสริมร่วมกับการท่องเที่ยว จึงน่าจะเป็นรูปแบบการพัฒนาที่น่าพิจารณา โดยการเน้นประชาสัมพันธ์ให้เห็นจุดเด่นของเมืองสุโขทัยในด้านการเป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดนรวมถึงสินค้าพื้นเมืองที่หลากหลาย เช่น อาหารทะเลแห้ง ลูกเกด ช็อกโกแลต ขนมปังต่างๆ ผลไม้ต่างประเทศ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก ฯลฯ ทั้งในชุมชนเมืองสุโขทัยและบริเวณชุมชนลันตุนยังฝั่งตรงข้ามแม่น้ำสุโขทัย รวมทั้งการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์รวมสินค้าพื้นเมืองของฝากของที่ระลึกและสินค้าปลอดภาษี เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง อันดับที่สองคือ การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ร้อยละ 50.0 เมืองสุโขทัยมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงจำนวนมาก ที่ยังคงความสมบูรณ์ทางธรรมชาติอยู่สูง เช่น ป่าพสุธาธิธร น้ำตกต่างๆ และแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเมืองสุโขทัย ถือเป็นทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวเป็นวงรอบผ่านแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มใกล้เคียงเมืองสุโขทัย (ได้แก่ น้ำตกสิรินธร และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในอำเภอวัง น้ำตกฉัตรวาริน ในอำเภอสว่างพสุธา พิพิธภัณฑสถานบ้านลิ้มจุดและเหมืองทองใต้มีะ ในอำเภอสวรรคิน เกาะยาวและหาดกม. ในอำเภอตากใบ) รวมถึงการปรับปรุงเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติใกล้เคียงดังกล่าว และการจัดบริการขนส่ง/ยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ในขณะที่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบันเทิงในตัวเมืองเป็นแนวทางการพัฒนาที่นักท่องเที่ยวสนใจเป็นอันดับที่สาม ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 40.5 เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนมากรู้จักเมืองสุโขทัยในฐานะ

แหล่งสถานบันเทิงเจริญยามค่ำคืนค่าคืนควบคู่ไปกับการเป็นเมืองชายแดน ที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวในรูปแบบของสถานบันเทิงจำนวนมากที่เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมกลางคืนจำนวนมาก เช่น เชน เคนต์ บาร์ เบียร์ คาราโอเกะ ฯลฯ กระจายตัวอยู่ทั่วไปภายในตัวเมือง จึงทำให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งสนใจรูปแบบการพัฒนาดังกล่าว ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น (ประมาณร้อยละ 23.8) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ประมาณร้อยละ 9.5) และศูนย์บริการที่พักแรมและบริการที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับการท่องเที่ยว (ประมาณร้อยละ 7.1) ตามลำดับ

ข. ความเห็นของประชาชนในพื้นที่ศึกษา

เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ศึกษา ซึ่งหมายถึงประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกที่อาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ ประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีบ้านเรือนหรือที่พักอาศัยอยู่ในเขตเมืองสุโขทัย-ลก และผู้ประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการค้าและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อมในเขตเมืองสุโขทัย-ลก เช่น กิจการที่พักแรม ร้านอาหาร รถรับจ้าง และกิจกรรมบริการประเภทต่างๆ การดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจำนวน 173 ชุด แบ่งเป็นประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาจำนวน 84 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 41 คน เพศหญิง 43 คน และผู้ประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการค้าและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวจำนวน 89 คน เป็นเพศชาย 45 คน และเพศหญิง 44 คน ดำเนินการสัมภาษณ์กระจายตามจุดต่างๆ ครอบคลุมเขตเมืองสุโขทัย-ลก ประเด็นคำถามในแบบสอบถามเป็นการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการสำรวจความเห็นของนักท่องเที่ยว แต่มีความแตกต่างในรายละเอียดเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีผลจากการสำรวจดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเมือง

เป็นการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม คือ ประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่และผู้ประกอบการในเขตชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก โดยคำถามจะแบ่งออกเป็น 5 ข้อ คือ ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดิน ผลที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐาน ผลที่มีต่อเศรษฐกิจ ผลที่มีต่อโครงสร้างประชากร และผลที่มีต่อลักษณะทางสังคมของเมืองสุโขทัย-ลก ในแต่ละหัวข้อผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ และมีที่ว่างให้ผู้ตอบสามารถระบุความเห็นของตนได้ ในกรณีที่ตัวเลือกที่มีอยู่ไม่ตรงกับความเห็นของผู้ตอบ ซึ่งผลที่ได้จากการสำรวจมีดังนี้

ตารางที่ 5.23 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินของเมืองสุโขทัย-ลก

ผลต่อการใช้ที่ดิน		ประชาชน ทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพิ่มมากขึ้น	50.6	40.6	45.6
2	ยังมิได้มีการเพิ่มขึ้นของใช้ประโยชน์ที่ดินเท่าที่ควร	38.6	37.7	38.2
3	ทำให้มีการขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม	25.3	20.3	22.9

ที่มา : จากการสำรวจ

(1) ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินของเมืองสุโขทัย-ลก

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการในเขตชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ประชาชนทั่วไปประมาณร้อยละ 50.6 และผู้ประกอบการ ประมาณร้อยละ 40.6 มีความเห็นว่าผลของการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพิ่มมากขึ้น คือมีการพัฒนาที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เช่น การก่อสร้างโรงแรมขนาดต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว รวมถึงการปรับปรุงที่พักของตนให้เป็นสถานบริการที่พักโรงแรมขนาดเล็ก จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก พบว่า มีจำนวนสถานที่พักแรมในเขตเทศบาลตำบลเพิ่มขึ้นจำนวน 16 แห่ง จากจำนวน 36 แห่งในปี 2543 เป็น 52 แห่งในปี 2544 (ตารางที่ 4.24) รวมถึงการขยายตัวของการใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัย (แผนที่ 4.8 - 4.10) ที่มีการเพิ่มจำนวนขึ้นทางตอนเหนือของชุมชนบริเวณถนนทรายทอง 1 - 5 ทางตะวันตกตามแนวถนนเอเชีย 18 และทางตอนใต้ตามแนวถนนเจริญเขต เป็นต้น

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างประมาณหนึ่งในสามมีความเห็นไปในแนวทางตรงกันข้าม คือ ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 38.6 และผู้ประกอบการ ร้อยละ 37.7 มีความเห็นว่ายังมิได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้จากยังคงมีที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่น่าจะพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้อีก อาจเนื่องมาจากการขยายตัวของการใช้ที่ดินยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แม้จะมีการขยายตัวของอาคารประเภทที่พักอาศัยในหลายทิศทางดังกล่าว แต่อัตราการขยายตัวยังมีไม่มากนัก โดยจะเป็นการขยายตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปและมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ยังคงมีพื้นที่ว่างเหลืออยู่โดยเฉพาะบริเวณรอบนอกชุมชน จึงทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งมีความเห็นว่ายังไม่เพิ่มขึ้นของการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว

มีประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการอีกส่วนประมาณร้อยละ 25.3 และ 20.3 มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลในเชิงลบต่อการใช้ที่ดินของเมืองสุโขทัย-ลก โดยเห็นว่าการท่องเที่ยวที่ขยายตัวเป็นอย่างมากในปัจจุบันนั้นส่งผลให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีประชาชนกลุ่มหนึ่งที่มีความเห็นเชิงลบต่อการขยายตัวของการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีการเพิ่มของอาคาร โดยเฉพาะอาคารสมัยใหม่และอาคารที่พักอาศัยเดิมที่มีการดัดแปลงให้เป็นสถานบริการ

ที่พักแรมหรืออาคารพาณิชย์ที่มีจำนวนมากขึ้น เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่มีบทบาทมากขึ้นในเมืองสุโขทัย-โลก ซึ่งการเพิ่มจำนวนของอาคารหรือการใช้ที่ดินเหล่านั้น เป็นไปโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านศาสนาและวัฒนธรรมเท่าที่ควร เช่น การสร้างโรงแรมและสถานบันเทิงใกล้วัด โรงเรียน หรือสถานที่ประกอบศาสนกิจของชาวมุสลิม โดยเฉพาะที่เห็นได้ชัดคือบริเวณด้านหน้าทางเข้าศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ บนถนนเจริญเขต ซอย 3 ที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองมานานกลับเป็นที่ตั้งของบาร์เบียร์จำนวนมาก ซึ่งเป็นการขัดแย้งทางวัฒนธรรมอย่างรุนแรง ที่อาจส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่บางส่วนไม่พอใจ เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ศึกษาที่มีต่อผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินของเมืองสุโขทัย-โลก โดยประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 45.6) มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวที่เข้ามาในเมืองสุโขทัย-โลกมีผลเชิงบวกต่อการใช้ที่ดินของเมือง คือทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่มีประชาชนอีกส่วนหนึ่งที่มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลในเชิงลบต่อการใช้ที่ดินของเมือง โดยประชาชนประมาณร้อยละ 38.2 เห็นว่ายังไม่มีการพัฒนาที่ดินให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ยังคงมีที่ดินรกร้างว่างเปล่าอยู่ และประมาณร้อยละ 22.9 ให้ความเห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณย่านธุรกิจใจกลางชุมชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นในกรณีผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินของเมืองสุโขทัย-โลกเชิงบวกมีจำนวนมากกว่าเชิงลบเล็กน้อย

ตารางที่ 5.24 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานของเมืองสุโขทัย-โลก

	ผลต่อโครงสร้างพื้นฐาน	ประชาชน ทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ทำให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น	41.0	33.3	37.2
2	โครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ยังคงเหมือนเดิม	33.7	30.4	32.1
3	ทำให้เกิดปัญหาความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	25.3	27.5	26.4
4	ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและความสะอาด	22.9	18.8	20.9
5	ทำให้เกิดปัญหาจราจรติดขัด	16.9	11.6	14.3

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานของเมืองสุโขทัย-โลก

ความเห็นของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่และผู้ประกอบการยังคงเป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีลำดับของคำตอบเช่นเดียวกัน เมื่อมองในภาพรวมในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้น ความเห็นในแง่บวกและแง่ลบมีใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 37.2 มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลให้โครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ทั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ของเมืองมีการพัฒนามากขึ้น เช่น การพัฒนาระบบการขนส่งทางถนน ไฟฟ้า น้ำประปา การสาธารณสุข ความสะอาด ฯลฯ ที่มีการพัฒนามากขึ้นจากอดีต ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาเพื่ออำนวยความสะดวก

แก่ประชาชนในชุมชนเมืองแล้ว การท่องเที่ยวที่เข้ามาโดยผ่านทางนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปีก็มีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 32.1 มีความคิดเห็นขัดแย้งกับกลุ่มข้างต้น โดยมีความเห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ในเมืองสุโขทัย-ลกยังคงเหมือนเดิม ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรมากนัก ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นพบว่า มีผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานของเมืองสุโขทัย-ลก ที่มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวมีส่วนทำให้โครงสร้างพื้นฐานของเมืองมีการพัฒนาขึ้นกับกลุ่มที่เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ยังคงเหมือนเดิมมีความแตกต่างกันไม่มากนัก โดยกลุ่มแรกมีจำนวนมากกว่ากลุ่มหลังเล็กน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกยังไม่มีการพัฒนาการให้เป็นอย่างชัดเจนนัก จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นแตกต่างกันในจำนวนใกล้เคียงกันดังกล่าว

นอกจากนี้ มีกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 26.4 ให้มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนมากขึ้น เนื่องจากลักษณะของถนนในชุมชนเมือง ที่มีขนาดความกว้างของผิวถนนไม่มากนัก และไม่สามารถขยายผิวถนนให้กว้างขึ้นได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ ประกอบกับลักษณะของระบบถนนในชุมชนเมืองที่เป็นแบบตารางกริดที่มีจุดตัดของถนนมากในระยะทางไม่มาก จึงทำให้พบปัญหาการจราจรจากปริมาณรถบนถนนที่มีจำนวนมากขึ้นในขณะที่ถนนยังคงมีความกว้างเท่าเดิมและทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนมากขึ้น ก่อให้เกิดผลอีกประการตามมา คือ ปัญหาการจราจรบริเวณใจกลางชุมชน โดยเฉพาะในช่วงเวลาเช้า-เย็น และวันหยุดในเทศกาลต่างๆ ดังที่มีกลุ่มตัวอย่างอีกส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 14.3 เลือกผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเมืองสุโขทัย-ลกข้อนี้ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาขยะมูลฝอยและความสะอาดของเมือง ที่มีกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20.9 ให้มีความสำคัญและเห็นว่าเป็นผลกระทบอีกประการหนึ่งที่เกิดจากการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 5.25 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของเมืองสุโขทัย-ลก

ผลต่อเศรษฐกิจเมือง		ประชาชน ทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ทำให้เกิดการจ้างงานและสร้างอาชีพ	63.9	50.7	57.3
2	ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น	48.3	26.1	37.2
3	ทำให้ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	42.2	31.9	37.1
4	ทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพได้มากขึ้น	30.1	40.6	35.4
5	ทำให้เกิดการครอบงำทางเศรษฐกิจของคนต่างถิ่น	18.1	18.8	18.5

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของเมืองสุโขทัย

ในส่วนของผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของเมืองสุโขทัยนั้น ความเห็นของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่กับความเห็นของผู้ประกอบการมีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยในส่วนของประชากรทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 63.9 แสดงความคิดเห็นว่าผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจเมืองนั้น คือ ทำให้เกิดการจ้างงานและอาชีพแก่ประชากรเมืองสุโขทัย โดยการเข้ามาของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่ล้นหลามเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัยเป็นจำนวนมากในแต่ละปีนั้น ทำให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเฟื่องฟูขึ้นมาก เช่น กิจกรรมที่พักแรมที่เพิ่มจำนวนขึ้น ทำให้เกิดความต้องการแรงงานในกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ พนักงานโรงแรม พนักงานทำความสะอาด พ่อครัว พนักงานบริการในร้านอาหาร ฯลฯ รวมถึง กิจกรรมการค้าและบริการอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในระยะหลังๆ ล้วนเป็นผลมาจากการท่องเที่ยวที่ทำให้เกิดการจ้างงานและอาชีพให้แก่ประชากรเมืองสุโขทัย ในขณะที่เดียวกันการท่องเที่ยวที่เข้ามามากก็ก่อให้เกิดผลอีกประการคือ ทำให้ค่าครองชีพของประชากรในชุมชนเมืองสุโขทัยสูงขึ้นด้วย ผลข้อนี้มีผู้เลือกเป็นอันดับที่สอง ประมาณร้อยละ 48.2 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไปในพื้นที่ศึกษาร้อยละ 42.2 ให้ความคิดเห็นว่าเมื่อการท่องเที่ยวเข้ามาทำให้เศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น ก็จะส่งผลทำให้ประชากรมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นด้วย ซึ่งเป็นผลทางบวกของการท่องเที่ยว ที่ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนนั่นเอง ประมาณร้อยละ 30.1 เห็นว่าทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพได้มากขึ้น และอีกส่วนประมาณร้อยละ 18.1 เห็นว่าทำให้เกิดการครอบงำทางเศรษฐกิจของคนต่างถิ่น หมายถึงการที่มีการลงทุนจากคนต่างถิ่นมากกว่าคนในพื้นที่ ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยนักลงทุนต่างถิ่น แทนที่จะเป็นคนในท้องถิ่น

ส่วนความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีกิจการการค้าและบริการตั้งอยู่ในชุมชนเมืองสุโขทัย ผู้ประกอบการส่วนมากเลือกผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจเมืองสุโขทัยคือทำให้เกิดการจ้างงานและสร้างอาชีพมาเป็นอันดับที่หนึ่งเช่นเดียวกับประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ ด้วยจำนวนประมาณร้อยละ 50.7 อันดับที่สองที่ผู้ประกอบการเลือกได้แก่ ทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกทางเลือกในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น ประมาณร้อยละ 40.6 อันดับที่สาม มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 31.9 ได้แก่ ทำให้ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น รองลงมาได้แก่ ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น และทำให้เกิดการครอบงำทางเศรษฐกิจของคนต่างถิ่น ประมาณร้อยละ 26.1 และ 18.8 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นในเชิงบวกต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจของเมืองสุโขทัย โดยจะเห็นได้จากอันดับที่ 1 - 3 ล้วนเป็นผลกระทบในทางบวกทั้งสิ้น

เมื่อนำความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมารวมกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 57.3 ของทั้งหมด คิดว่าการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการจ้างงานและสร้างอาชีพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น (ประมาณร้อยละ 37.2) ทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพได้มากขึ้น (ประมาณร้อยละ 35.4) ทำให้ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น (ประมาณร้อยละ 34.2) และทำให้เกิดการครอบงำทางเศรษฐกิจของคนต่างถิ่น (ประมาณร้อยละ 18.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.26 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างประชากรของเมืองสุโขทัย

ผลต่อโครงสร้างประชากร		ประชาชน ทั่วไป (%)	ผู้ประกอบ การ (%)	รวม (%)
1	ทำให้มีการย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในเมือง	80.7	58.0	69.4
2	ทำให้ประชาชนในพื้นที่ถูกแย่งงานจากคนต่างถิ่น	49.4	39.1	44.3

ที่มา : จากการสำรวจ

(4) ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างประชากรของเมืองสุโขทัย

ทั้งประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่และผู้ประกอบการต่างมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 69.3 เห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลให้มีการย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองสุโขทัยมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันการที่มีคนต่างถิ่นเข้ามาทำงานในเมืองมากขึ้นนี้ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ถูกแย่งงานจากคนต่างถิ่นด้วย (ร้อยละ 44.3) แสดงให้เห็นถึงผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของเมืองและต่อเนื่องมายังโครงสร้างประชากรของเมืองสุโขทัย โดยเมื่อเศรษฐกิจของเมืองเข้มแข็งขึ้น มีการประกอบกิจกรรมการค้าและบริการต่างๆ มากขึ้น ก็ก่อให้เกิดความต้องการแรงงานมากขึ้นด้วย จึงทำให้เกิดการย้ายถิ่นเข้ามาประกอบกิจการหรือเป็นลูกจ้างในกิจการต่างๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง ฯลฯ อย่างไรก็ตาม แรงงานที่ย้ายเข้ามาในเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่เป็นแรงงานแฝงที่ย้ายเข้ามาโดยไม่ได้ทำเรื่องย้ายทะเบียนบ้านอย่างเป็นทางการที่สำนักงานเทศบาล จึงทำให้ไม่สามารถระบุจำนวนของแรงงานที่เข้ามาทำงานในเมืองสุโขทัยได้อย่างแน่นอน

เมื่อได้สอบถามต่อถึงคนต่างถิ่นที่เข้ามาทำงานในเมือง พบว่ามีทั้งคนจากอำเภอรอบนอก คนจากจังหวัดใกล้เคียง และที่น่าสนใจคือ มีคนจากภาคเหนือและภาคอีสานในสัดส่วนใกล้เคียงกับคนสองกลุ่มข้างต้นเช่นกัน (ประมาณหนึ่งในสาม) ส่วนอาชีพของคนต่างถิ่นเหล่านี้ ที่มีจำนวนค่อนข้างมาก คือ พนักงานลูกจ้างในธุรกิจโรงแรมและธุรกิจสถานบันเทิงในเมือง โดยเฉพาะคนจากภาคเหนือและอีสาน ที่กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งระบุว่า ส่วนมากเข้ามาทำงานในธุรกิจสถานบันเทิง นอกจากนี้ก็มีอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ ทั่วไป

ตารางที่ 5.27 แสดงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อลักษณะทางสังคมของเมืองสุโขทัย

	ผลต่อลักษณะทางสังคม	ประชาชน ทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ทำให้เกิดปัญหาเสพติด	68.7	62.3	65.5
2	ทำให้เกิดปัญหาโสเภณี	57.8	43.5	50.7
3	ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม	48.2	27.5	37.9
4	ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นแบบคนเมืองมากขึ้น	34.9	40.6	37.8
5	ทำให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นลดลง	24.1	33.3	28.7
6	ทำให้ความผูกพันกับเพื่อนบ้านลดลง	13.3	8.7	11.0

ที่มา : จากการสำรวจ

(5) ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อลักษณะทางสังคมของเมืองสุโขทัย

ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อลักษณะทางสังคมของเมืองสุโขทัยจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการมีความเห็นใกล้เคียงกัน โดยมีความเห็นเหมือนกันในลำดับที่ 1 - 2 และมีความแตกต่างกันเล็กน้อยในลำดับที่ 3 ลงไป กลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ส่วนมากเลือกปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของพื้นที่เมืองสุโขทัยมาเป็นเวลานานเป็นอันดับที่หนึ่ง (ร้อยละ 68.7) แม้ในปัจจุบันจะมีความพยายามของหน่วยงานภาครัฐในการปราบปรามเสพติดในพื้นที่ แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร รองลงมาในอันดับที่สองและสาม ได้แก่ ปัญหาโสเภณีและปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของสุโขทัยมานานเช่นเดียวกับปัญหาเสพติด (ร้อยละ 57.8 และ 48.2 ตามลำดับ) ซึ่งนอกจากปัจจัยด้านพื้นที่ที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดปัญหาดังกล่าว เช่น การเป็นเมืองชายแดนห่างไกลแล้ว ยังพิจารณาได้ว่าอาจเนื่องมาจากการรบกวนของเมืองท่องเที่ยวชายแดนของเมืองสุโขทัย ที่มีสถานบริการยามค่ำคืนประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก รวมถึงชุมชนเสื่อมโทรมทางตะวันตกติดแม่น้ำสุโขทัย ที่อาจเป็นแหล่งซ่องสุมและมีส่วนทำให้เกิดปัญหาเสพติด ปัญหาโสเภณี และปัญหาอาชญากรรมที่ยากที่จะปราบปรามและกำจัดให้หมดไป รองลงมาในอันดับที่ 4 ประมาณร้อยละ 34.9 คือ ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นแบบคนเมืองมากขึ้น อันดับที่ 5 ได้แก่ ทำให้ความสำคัญของวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นลดน้อยลง (ประมาณร้อยละ 24.1) และประมาณร้อยละ 13.3 เห็นว่าทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านลดน้อยลง เป็นอันดับที่ 6

ด้านผู้ประกอบการที่มีกิจการอยู่ในเมืองสุโขทัยก็มีความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มประชาชนทั่วไปในอันดับที่ 1 และ 2 โดยกลุ่มผู้ประกอบการที่ให้ความเห็นว่าการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัยก่อให้เกิดปัญหาเสพติดและปัญหาโสเภณี (ร้อยละ 62.3 และ 43.5 ตามลำดับ) โดยผ่านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนในสถานบันเทิงประเภทต่างๆ ที่มีจำนวนมากในตัวเมือง ในขณะที่อันดับที่สามเป็นเรื่องวิถีชีวิตของชาวสุโขทัยที่มีลักษณะเป็นคนเมืองมากขึ้น จำนวนร้อยละ 40.6 และทำให้การให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นลดน้อยลง เป็นผล

กระทบทางสังคมในความรู้สึกของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองสุโขทัย-ลกเป็นอันดับที่ 4 เป็นจำนวนร้อยละ 33.3

เมื่อรวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเข้าด้วยกัน พบว่าผลกระทบด้านสังคมของการท่องเที่ยวที่มีต่อเมืองสุโขทัย-ลก ในอันดับที่หนึ่งและสองเป็นปัญหาเสพติด ร้อยละ 65.5 และปัญหาไคมาณี ร้อยละ 50.7 เป็นสองอันดับแรกที่ความเห็นของประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการตรงกัน ส่วนในอันดับที่สามและสี่ที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และ ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นแบบคนเมืองมากขึ้น ร้อยละ 37.9 และ 37.8 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ ทำให้การให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นลดลง ร้อยละ 28.7 และทำให้ความผูกพันกับเพื่อนบ้านลดลง ร้อยละ 11.1 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นที่มีต่อบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้

เป็นการสอบถามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่และผู้ประกอบการ โดยแบ่งบริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ไปรษณีย์โทรเลข สาธารณสุข และการกำจัดขยะและการระบายน้ำ ซึ่งผลจากการสำรวจมีดังนี้

ตารางที่ 5.28 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับถนนในเมืองสุโขทัย-ลก

ถนน		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ถนนแคบ	53.0	46.4	49.7
2	ถนนมีจุดตัดเยอะ เกิดอุบัติเหตุบ่อย	47.0	26.1	36.6
3	ถนนทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ	14.5	17.4	16.0
4	ถนนเป็นลูกรังไม่ได้ลาดยาง	8.4	8.7	8.6
5	อื่นๆ	2.4	5.8	4.1

ที่มา : จากการสำรวจ

(1) ถนน

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการมีความเห็นค่อนข้างคล้ายคลึงกันเมื่อถามถึงปัญหาที่พบเกี่ยวกับถนนในเมืองสุโขทัย-ลก โดยประชาชนในพื้นที่ประมาณร้อยละ 49.7 เห็นว่าถนนในเมืองสุโขทัย-ลกมีลักษณะค่อนข้างแคบเป็นอันดับที่หนึ่ง เนื่องจากความกว้างของผิวถนนในเมืองสุโขทัย-ลก โดยเฉพาะถนนสายสำคัญ ของเมืองบริเวณใจกลางเมืองชุมชน เช่น ถนนเจริญเขต ถนนเทศบาล ถนนวงศวิถี ถนนประชาวิวัฒน์ ถนนอารีพมรรคา ถนนวามันอำนวย และถนนบุษยพันธ์ เป็นต้น ถนนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีขนาดค่อนข้างแคบ รถวิ่งได้เพียง 2 เลน ทำให้ความเสี่ยงในการเกิดปัญหารถติดและอุบัติเหตุบนท้องถนนมากกว่าที่อื่น รองลงมาร้อยละ 36.6 มีความเห็นว่านอกจากถนน

แคบแล้ว ลักษณะถนนในเมืองสุโขทัยยังมีแยกและจุดตัดมาก เนื่องจากรูปแบบโครงข่ายถนนเป็นแบบตารางกริดทำให้มีจุดตัดระหว่างถนนมาก ทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ถนนเพิ่มมากขึ้น อันดับที่สามารถได้แก่ถนนทศพรเป็นหลุมเป็นบ่อ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าส่วนมากพบบริเวณถนนในชุมชนและในตรอกซอยต่างๆ เช่น ถนนประเวศชลธี ถนนวิถีดุทก และถนนเจริญเขตซอย 7 เป็นต้น ส่วนอันดับรองลงมา ได้แก่ ถนนมีสภาพทรุดโทรมอันเนื่องมาจากการขาดการดูแลและผลจากอุทกภัย มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 16.0 ถนนบางส่วนยังเป็นแบบลูกรังไม่ได้ลาดยาง ทำให้เกิดปัญหาฝุ่นผงเวลาสัญจร (ประมาณร้อยละ 8.6) และปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาไฟจราจรตามแยกต่างๆ ชัดข้อง และไฟให้สว่างของถนนชัดข้อง เป็นต้น (ประมาณร้อยละ 4.1) ตามลำดับ จากข้อมูลจากการสำรวจดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาของถนนในเมืองสุโขทัยที่มีสัดส่วนค่อนข้างมากใน 2 อันดับแรกคือ ถนนแคบและถนนที่มีจุดตัดและแยกมาก ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในชุมชนเมืองและเป็นปัญหาเกี่ยวกับถนนที่ควรพิจารณาเป็นอันดับต้นๆ

ตารางที่ 5.29 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับไฟฟ้าในเมืองสุโขทัย

ไฟฟ้า		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ไฟฟ้าขัดข้องบ่อย	31.3	34.8	33.1
2	ไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึงในบางพื้นที่	30.1	5.8	18.0
3	อื่นๆ	7.2	7.2	7.2

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) ไฟฟ้า

ผู้ตอบส่วนมากเลือกที่จะเว้นว่างในข้อนี้ เนื่องจากไม่พบปัญหาใดๆ หรือเห็นว่าบริการไฟฟ้าที่มีอยู่ดีอยู่แล้ว จึงทำให้สัดส่วนผู้ตอบในข้อนี้มีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการส่วนใหญ่พบปัญหาไฟฟ้าขัดข้องบ่อยเป็นอันดับที่หนึ่ง (ประมาณร้อยละ 33.1) ส่วนในอันดับที่สอง ประมาณร้อยละ 18.0 เห็นว่าไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึงในบางพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณหมู่บ้านต่างๆ ในท้องที่นอกเขตเทศบาล ซึ่งมีสภาพเป็นบ้านสวนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอันดับที่สามเห็นว่าเป็นปัญหาอื่นๆ เช่น เรื่องค่าไฟฟ้า บริการของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ ประมาณร้อยละ 7.2 จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปัญหาที่พบเกี่ยวกับระบบไฟฟ้าในเมืองสุโขทัยมีเพียงไฟฟ้าขัดข้องเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีสัดส่วนผู้เลือกประมาณ 1 ใน 3 เท่านั้น ส่วนปัญหาอื่นๆ เช่น ไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึงในบางพื้นที่ เป็นปัญหาที่พบในตำบลและหมู่บ้านนอกเขตเทศบาล จึงไม่มีผลต่อการให้บริการแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในชุมชนเมืองแต่อย่างใด

ตารางที่ 5.30 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับน้ำประปาในเมืองสุโขทัย

น้ำประปา		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	น้ำประปายังเข้าไม่ถึง	27.7	8.7	18.2
2	น้ำประปาไม่สะอาด	16.9	18.8	17.9
3	น้ำประปาไม่ไหลบ่อย	18.1	17.4	17.8
4	อื่นๆ	4.8	13.0	8.9

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) น้ำประปา

เช่นเดียวกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อปัญหาของบริการพื้นฐานในเมืองสุโขทัยอื่นๆ ที่มีสัดส่วนหรือจำนวนของปัญหาแต่ละข้อที่เลือกมีไม่มากนัก อาจเนื่องจากไม่มีปัญหาที่โดดเด่นชัดเจน หรือพบปัญหาไม่มากนัก จึงทำให้สัดส่วนผู้เลือกมีจำนวนค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบมากเป็นอันดับที่หนึ่งตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ของบริการน้ำประปาในเมืองสุโขทัย คือ น้ำประปายังเข้าไม่ถึง ประมาณร้อยละ 18.2 อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่า พื้นที่ที่พบปัญหาเป็นพื้นที่นอกเขตเทศบาลเกือบทั้งหมด โดยเฉพาะในบ้านสวนบางส่วนยังใช้น้ำบ่อแทนน้ำประปาในการอุปโภคบริโภคอยู่ และจากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานเทศบาลตำบลสุโขทัย การให้บริการน้ำประปาในเขตเทศบาลปัจจุบันได้ให้บริการน้ำประปาครอบคลุมทั้งเขตเทศบาลแล้ว ดังนั้นปัญหาน้ำประปายังเข้าไม่ถึงจึงเป็นปัญหาที่พบนอกชุมชนเมือง และไม่ส่งผลต่อการรับบริการของประชาชนในชุมชนแต่อย่างใด รองลงมาที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ น้ำประปาไม่สะอาด และน้ำประปาไม่ไหลบ่อย (ร้อยละ 17.9 และ 17.8 ตามลำดับ) เป็นปัญหาที่มีอาจพบได้ทั่วไปในชุมชนเมือง แต่จำนวนผู้พบปัญหามีไม่มากนัก ประมาณ 1 ใน 6 แสดงว่าเป็นปัญหาที่ไม่พบบ่อยนัก และปัญหาอื่นๆ อีกร้อยละ 8.9 เป็นปัญหาการบริการของพนักงาน และปัญหาขุดบ่อ เป็นต้น ความเห็นของประชาชนในพื้นที่ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อยดังแสดงในตารางที่ 5.30

ตารางที่ 5.31 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการโทรศัพท์ในเมืองสุโขทัย

บริการโทรศัพท์		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	โทรศัพท์สาธารณะเสียบ่อย	42.2	27.5	34.9
2	ขาดแคลนตู้โทรศัพท์สาธารณะ	21.7	23.2	22.5
3	โทรศัพท์พื้นฐานยังเข้าไม่ถึง	20.5	2.9	11.7
4	อื่นๆ	1.2	5.8	3.5

ที่มา : จากการสำรวจ

(4) บริการโทรศัพท์

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของบริการโทรศัพท์ที่พบในเมืองสุโขทัย ปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่เมืองสุโขทัยพบเกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับโทรศัพท์สาธารณะ โดยในอันดับที่หนึ่งและสองเป็นปัญหา โทรศัพท์สาธารณะเสียบ่อย และมีไม่เพียงพอหรือมีน้อยเกินไป (ประมาณร้อยละ 34.9 และ 22.5) ในขณะที่ปัญหาของโทรศัพท์พื้นฐานที่กลุ่มตัวอย่างระบุ คือ โทรศัพท์พื้นฐานยังเข้าไม่ถึง ซึ่งส่วนใหญ่ระบุพื้นที่ว่าเป็นพื้นที่นอกเขต เทศบาล ประมาณร้อยละ 11.7 ซึ่งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการใช้บริการของประชาชนและนักท่องเที่ยวในชุมชนเมืองแต่อย่างใด นอกจากนี้ก็เป็นปัญหาอื่นๆ เช่น การให้บริการของพนักงาน และค่าบริการ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะในชุมชนเมืองสุโขทัย ที่ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้สามารถรองรับและให้บริการประชาชนรวมถึงนักท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 5.32 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการไปรษณีย์ในเมืองสุโขทัย

บริการไปรษณีย์		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ขาดแคลนตู้ไปรษณีย์สาธารณะ	50.6	26.1	38.4
2	ยังไม่มีสถานบริการไปรษณีย์โทรเลขในบางพื้นที่	12.0	7.2	9.6
3	อื่นๆ	2.4	7.2	4.8

ที่มา : จากการสำรวจ

(5) การไปรษณีย์

ในส่วนของความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการไปรษณีย์โทรเลขในเมืองสุโขทัย ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทยังคงเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยในอันดับที่หนึ่งเห็นว่าตู้ไปรษณีย์ที่มีให้บริการยังมีไม่เพียงพอหรือมีน้อยเกินไป (ร้อยละ 38.4) จากการสังเกต พบว่าในเมืองสุโขทัยมีตู้ไปรษณีย์ที่ตั้งอยู่กระจายอยู่ห่างๆ ตามถนนสายสำคัญๆ เช่น ถนน

เทศบาล ถนนประชาวิวัฒน์ และถนนเจริญเขต ซึ่งการตั้งกระจายของผู้ไปรษณีย์ดังกล่าวอาจมองได้ว่าไม่เพียงพอ แต่เมื่อพิจารณาตามขนาดของเมืองที่มีขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่นัก ประมาณ 22.5 ตารางกิโลเมตรในเขตเทศบาล ก็ถือได้ว่ามีจำนวนเหมาะสมคืออยู่ รองลงมาได้แก่ ปัญหาของสถานบริการไปรษณีย์โทรเลข ที่มีประชาชนในพื้นที่ประมาณร้อยละ 9.6 ให้ความเห็นว่าอยู่ไกล เดินทางไปใช้บริการไม่สะดวก ซึ่งปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขของอำเภอสุโขทัย ตั้งอยู่บนถนนเทศบาล ใกล้กับโรงแรมพลาซ่า พิจารณาจากที่ตั้ง พบว่าตั้งอยู่บริเวณใจกลางของชุมชนเมืองพอดี การที่ทำการไปรษณีย์มีแห่งเดียวในอำเภอซึ่งเป็นจำนวนปกติ อาจทำให้ประชาชนบางส่วนที่มีที่พักอยู่ไกลจากสถานที่ดังกล่าว อาจรู้สึกวุ่นวายและมีปัญหาในการเดินทาง ปัญหาที่พบจึงเป็นเพียงปัญหาความไม่สะดวกของคนบางกลุ่มเท่านั้น และสุดท้ายเป็นปัญหาอื่นๆ เช่น บริการของพนักงาน สถานที่บริการอยู่ไกล ฯลฯ ประมาณร้อยละ 4.8

ตารางที่ 5.33 แสดงปัญหาที่พบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในเมืองสุโขทัย

การรักษาความสะอาด		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ยังไม่มีระบบการกำจัดขยะที่ดี (ยังลกรอกอยู่)	47.0	34.8	40.9
2	บริการไม่ทั่วถึงครอบคลุม	34.39	31.9	33.2
3	อื่นๆ	9.6	10.1	9.9

ที่มา : จากการสำรวจ

(6) การรักษาความสะอาด

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในเมืองสุโขทัย ประชาชนในพื้นที่ประมาณ 2 ใน 5 (ประมาณร้อยละ 40.9) ไม่พอใจระบบการรักษาความสะอาดของในเมืองสุโขทัยในปัจจุบัน ที่ไม่สามารถกำจัดขยะที่มีในชุมชนได้หมดในแต่ละวัน โดยเฉพาะขยะที่เกิดจากกิจกรรมในตลาดทั้ง 3 ของชุมชน โดยประชาชนในพื้นที่ให้ความเห็นว่าเมืองสุโขทัยยังไม่มีระบบการกำจัดขยะที่ดีและมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้ยังมีความสกปรกอยู่ในบางพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณถนนเจริญเขตซอย 1-2 และถนนสาธารณะบริเวณตลาดรถไฟและตลาดหลังเนินตั้ง รองลงมาได้แก่ บริการไม่ทั่วถึงครอบคลุม ทำให้บางพื้นที่ไม่มีการเก็บขยะจากเทศบาล ประมาณร้อยละ 33.2 และปัญหาอื่นๆ เช่น เรื่องบริการล่าช้า และการเรียกเก็บค่าบริการจากพนักงานอีกประมาณร้อยละ 9.9

ตารางที่ 5.34 แสดงบริการพื้นฐานที่ควรปรับปรุงในเมืองสุโขทัย

บริการพื้นฐานที่รัฐจัดให้					
ประเภท		ร้อยละ	ประเภท		ร้อยละ
1	การกำจัดขยะ	55.4	5	ไฟฟ้า	21.7
2	ถนน	49.4	6	บริการโทรศัพท์	21.7
3	การระบายน้ำ	42.2	7	น้ำประปา	20.5
4	บริการสาธารณสุข	32.5	8	บริการไปรษณีย์	3.6

ที่มา : จากการสำรวจ

พิจารณาจากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับบริการพื้นฐานในเมืองสุโขทัยที่สมควรดำเนินการปรับปรุงมากที่สุดข้างต้น 3 อันดับแรก พบว่า ประชาชนส่วนมากให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดของเมืองสุโขทัยและเรื่องถนนมากที่สุด โดยประชาชนในพื้นที่ร้อยละ 55.4 เลือกให้ปรับปรุงด้านการกำจัดขยะมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาในอันดับที่สอง ได้แก่ เรื่องถนน ประมาณร้อยละ 49.4 ส่วนอันดับที่สามมีผู้เลือกประมาณร้อยละ 42.2 คือเรื่องการระบายน้ำ รองลงมาได้แก่ การสาธารณสุข (ประมาณร้อยละ 32.5) ไฟฟ้า (ประมาณร้อยละ 21.7) โทรศัพท์ (ประมาณร้อยละ 21.7) น้ำประปา (ประมาณร้อยละ 20.5) และไปรษณีย์ (ประมาณร้อยละ 3.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.35 แสดงจุดเด่นของเมืองสุโขทัย

ประชาชนทั่วไป			ผู้ประกอบการ		
จุดเด่น	ร้อยละ		จุดเด่น	ร้อยละ	
1	สถานบันเทิงเจริญรมย์ยามค่ำคืน	67.5	1	สถานบันเทิงเจริญรมย์ยามค่ำคืน	62.3
2	จุดผ่านแดนที่สามารถข้ามไปมาเลเซียได้	60.2	2	ด่านสุโขทัย-ลก/สินค้าชายแดน	33.3
3	มีโรงแรมและร้านอาหารจำนวนมาก	44.6	3	ราคาสินค้าที่พึก	31.9
4	สินค้าชายแดนราคาถูกหลายชนิด	36.1	4	บริการที่พักแรมมากมาย	30.4
5	เทศกาล/ประเพณีท้องถิ่น	26.5	5	เส้นทางคมนาคมที่สะดวก	29.0
6	เส้นทางคมนาคมที่สะดวก	19.3	6	สาธารณูปโภคสาธารณูปการครบ	13.0
7	แหล่งท่องเที่ยว	18.1	7	ความสวยงามของเมือง	5.8

ที่มา : จากการสำรวจ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นและแหล่งท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย

(1) จุดเด่น

เป็นการถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทถึงสิ่งที่คิดว่าเป็นจุดเด่นของเมืองสุโขทัยในปัจจุบัน ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย โดยผลที่ได้จากการสำรวจจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองสุโขทัยส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 67.5 มีความเห็นว่าจุดเด่นของเมืองสุโขทัยอยู่ที่สถานบันเทิงยามค่ำประเภทต่างๆ ที่มีจำนวนมาก และเป็นที่รู้จักดีในหมู่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของเมืองสุโขทัย อันดับที่สองได้แก่ การมีจุดผ่านแดนที่สามารถข้ามไปประเทศมาเลเซียได้อย่างสะดวก นั่นคือด่าน สุโขทัย-ลพบุรี เป็นอีกจุดยอดนิยมที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจข้ามฝั่งไปซื้อสินค้าปลอดภาษีฝั่งประเทศมาเลเซีย เป็นจำนวนมากในแต่ละวัน มีผู้เลือกซื้อนี้ประมาณร้อยละ 50.2 และอันดับที่สามที่มีผู้เลือกให้เป็นจุดเด่นของเมืองสุโขทัยประมาณร้อยละ 44.6 คือ การที่มีโรงแรมและร้านอาหารให้บริการจำนวนมาก เฉพาะโรงแรมที่ขึ้นทะเบียนกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปัจจุบันมีมากถึง 36 แห่ง นับว่าเป็นจำนวนที่มากเมื่อเทียบกับขนาดพื้นที่ของเมืองสุโขทัย ซึ่งมีพื้นที่เพียงประมาณ 22.5 ตารางกิโลเมตร เท่านั้น รองลงมาคือ มีสินค้าขายแดนราคาถูกหลายชนิดให้เลือก ทั้งจากฝั่งไทยและฝั่งมาเลเซีย (ประมาณร้อยละ 36.1) เทศกาล/งานประเพณีต่างๆ โดยเฉพาะงานสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีช่วงเดือนเมษายน และเทศกาลต่างๆ ของไทย เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ฯลฯ ที่จะมีย่านท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวเมืองสุโขทัยเป็นจำนวนมาก (ประมาณร้อยละ 26.5) เส้นทางคมนาคมที่สะดวก โดยเฉพาะทางรถยนต์ มีถนนเชื่อมต่อระหว่างเมืองสุโขทัยกับเมืองอื่นๆ รอบนอกที่สะดวกสบาย กว้างขวางและสามารถเดินทางไปอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว (ประมาณร้อยละ 19.3) และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อันได้แก่ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ พุทธโศภิต และด่านสุโขทัย (ประมาณร้อยละ 18.1) ตามลำดับ

ส่วนผู้ประกอบการที่มีกิจการอยู่ในเมืองสุโขทัย เห็นว่าสถานบันเทิงยามค่ำคืนเป็นจุดเด่นของเมืองสุโขทัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในเมืองสุโขทัยเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในพื้นที่ โดยมีผู้เลือกประมาณร้อยละ 62.3 รองลงมาในอันดับที่สองคือ ด่านสุโขทัยและสินค้าขายแดน ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 33.3 และอันดับที่สามที่ผู้ประกอบการเลือกประมาณร้อยละ 31.9 คือ ราคาสินค้าและที่พักที่สมเหตุสมผลและไม่แพงจนเกินไป รองลงมาได้แก่ บริการที่พักแรมจำนวนมาก (ประมาณร้อยละ 30.4) เส้นทางคมนาคมที่สะดวก (ประมาณร้อยละ 29.0) สาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ครบครัน (ประมาณร้อยละ 13.0) และความสวยงามของเมือง (ประมาณร้อยละ 5.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.36 แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของเมืองสุโขทัย

แหล่งท่องเที่ยว		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ	53.0	68.1	60.6
2	พุกโต๊ะแดง	73.5	42.0	57.8
3	สถานบันเทิงเริงรมย์	37.3	56.5	46.9
4	ตลาด/ร้านค้าต่างๆ	24.1	27.5	25.8
5	ด่านสุโขทัย	16.9	14.5	15.7
6	ตัวเมือง/ชุมชน	10.8	17.4	14.1

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) แหล่งท่องเที่ยว

เมื่อถามถึงแหล่งท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัยที่คิดว่าโดดเด่นน่าสนใจที่สุด จากการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องของลำดับที่สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่สุด อย่างไรก็ตาม สามอันดับแรกของแหล่งท่องเที่ยวที่ทั้งสามกลุ่มเลือก (แต่สลับตำแหน่งกัน) ได้แก่ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ พุกโต๊ะแดง และสถานบันเทิงเริงรมย์ในตัวเมือง โดยในแต่ละกลุ่มมีอันดับการเลือกดังนี้

ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยอยู่ในเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 73.5 เห็นว่าพุกโต๊ะแดงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่สุด รองลงมาประมาณร้อยละ 53.0 บอกว่าเป็นศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นเช่นกัน และยังมีคนในพื้นที่อีกประมาณร้อยละ 37.3 เห็นว่าสถานบันเทิงเริงรมย์ยามค่ำคืนในตัวเมืองสุโขทัยก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น น่าสนใจไม่แพ้กัน รองลงมาได้แก่ ตลาดและร้านค้าต่างๆ (ประมาณร้อยละ 24.1) ด่านสุโขทัย (ประมาณร้อยละ 16.9) และตัวเมือง/ชุมชน (ประมาณร้อยละ 10.8) ตามลำดับ

ในขณะที่ผู้ประกอบการที่มีกิจการอยู่ในเมืองสุโขทัย เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นน่าสนใจมากที่สุด คือ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 68.1 ส่วนอันดับที่สองที่มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 56.5 คือสถานบันเทิงเริงรมย์ และอันดับสามคือ พุกโต๊ะแดง มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 42.0 รองลงมาได้แก่ ตลาดและร้านค้าต่างๆ (ประมาณร้อยละ 27.5) ตัวเมือง/ชุมชน (ประมาณร้อยละ 17.4) และด่านสุโขทัย (ประมาณร้อยละ 14.5) ตามลำดับ

เมื่อนำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมาประมวลรวมกัน อาจสรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยที่ประชาชนในพื้นที่มีความคิดเห็นว่าโดดเด่นและน่าสนใจที่สุดคือ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ประมาณร้อยละ 60.6 เนื่องจากเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองที่เป็นที่เคารพนับถือของชาวเมืองสุโขทัยและจังหวัดใกล้เคียงมาแต่อดีต ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ตั้งอยู่บนถนนเจริญเขตชอย 3 ที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมสักการะเจ้าแม่เป็นจำนวนมาก บางครั้งจะมีทัวร์จากมาเลเซียที่เข้า

มาในเมืองสุโขทัยเพื่อการทำบุญและนมัสการเจ้าแม่โดยเฉพาะ โดยเฉพาะในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี จะมีการจัดงานสมโภชเจ้าแม่โถ๊ะโม่๊ะเป็นเทศกาลประเพณีประจำอำเภอสุโขทัยที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก รองลงมาอันดับที่สองที่มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 57.8 คือพรุสิรินธรหรือพรุโตะแดง ถึงแม้จะไม่ได้ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองหรือในเขตเทศบาล แต่ชาวสุโขทัยส่วนใหญ่มีความภูมิใจในใจสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ไม่น้อยเช่นกัน เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นไม่เหมือนที่ใด โดยเป็นป่าพรุที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย นักท่องเที่ยวสามารถชื่นชมศึกษาธรรมชาติในป่าพรุที่อุดมสมบูรณ์ผ่านเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่สวยงาม และเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ศึกษาและให้ความรู้เรื่องป่าพรุสิรินธร รวมถึงอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมอีกด้วย ส่วนในอันดับที่สามคือ สถานบันเทิงเรสซิเดนซ์ยามค่ำมีจำนวนมากในเขตเมืองสุโขทัย ที่เป็นที่ยุ้จักและนิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน ที่นิยมเดินทางเข้ามาพักผ่อนในสถานบันเทิงเหล่านี้ เนื่องจากจำนวนของสถานที่ให้บริการที่มีจำนวนมาก ทั้งสถานบริการประเภทดีสโก้แดนซ์คลับหรือห้องอาหารที่มีนักร้อง คาราโอเกะ และบาร์เบียร์ มีจำนวนรวมกันทั้งหมดประมาณ 125 แห่ง (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส) ถือได้มีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาสเลยก็ว่าได้ ส่วนในอันดับรองลงมาได้แก่ ตลาดร้านค้าต่างๆ (ร้อยละ 25.8) ด้านสุโขทัย (ร้อยละ 15.7) และตัวเมือง/ชุมชน (ร้อยละ 14.1) ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวสามอันดับแรกที่ประชาชนในพื้นที่เลือกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นและน่าสนใจที่สุดในเมืองสุโขทัย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง โดยอาจแบ่งออกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวได้เป็น แหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น (ศาลเจ้าแม่โถ๊ะโม่๊ะ) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ป่าพรุสิรินธร/พรุโตะแดง) และแหล่งท่องเที่ยวบันเทิง (สถานบันเทิง) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นและมีความสำคัญของเมืองสุโขทัย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.37 แสดงปัญหาสำคัญที่ควรแก้ไขปรับปรุงเร่งด่วน

ประเภทของปัญหา		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	สถานบันเทิงเรีงรมย์	54.2	43.5	48.9
2	ชุมชนแออัด	32.5	33.3	32.9
3	ถนนแคบ/เป็นหลุมเป็นบ่อ	28.9	34.8	31.9
4	ขยะ	30.1	23.2	26.7
5	ความไม่เป็นระเบียบของอาคารบ้านเรือน	25.3	26.1	25.7
6	น้ำท่วมขัง	19.3	8.7	14.0
7	น้ำเสีย	2.4	2.9	2.7
8	อื่นๆ	14.5	4.3	9.5

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสำคัญของเมืองที่ควรแก้ไขเร่งด่วน

เป็นการถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสองประเภท คือ ประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่และผู้ประกอบการ ถึงปัญหาที่ผู้ตอบคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วนในเมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งจากการสำรวจพบว่า ทั้งสองกลุ่มต่างมีความเห็นที่แตกต่างกันออกไป โดยประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกประมาณร้อยละ 54.2 เห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับสถานบันเทิงเรีงรมย์เป็นปัญหาที่ควรจัดการอย่างเร่งด่วน ซึ่งเมืองสุโขทัย-ลกมีสถานบันเทิงเรีงรมย์ประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวบันเทิงที่ขึ้นชื่อและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย และการที่มีสถานบันเทิงจำนวนมากนี้เองที่ก่อให้เกิดปัญหาโสเภณี ยาเสพติด อาชญากรรม ฯลฯ ตามมาอันดับที่สองมีผู้เลือกประมาณร้อยละ 32.5 คือปัญหาชุมชนแออัด บริเวณรอบนอกย่านพาณิชย์กรรมใจกลางเมืองทั้ง 4 ด้าน เช่น ชุมชนดงภูเขา ทางตอนบน ชุมชนหลังด่านและชุมชนหัวสะพาน ทางตะวันออก ชุมชนบือเรีง ทางตอนใต้ เป็นต้น มีลักษณะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่น ซึ่งหากไม่มีการดูแลอย่างทั่วถึง ชุมชนเหล่านี้อาจเป็นแหล่งมั่วสุมยาเสพติดและก่อปัญหาอาชญากรรมตามมาภายหลังได้ และอันดับที่สามคือปัญหาขยะ โดยเฉพาะย่านพาณิชย์กรรมใจกลางเมือง ซึ่งในยามเช้าจะมีตลาดสดตั้งแผงขายของริมถนนเป็นจำนวนมาก ซึ่งขยะจากตลาดนี้เองที่มีจำนวนมากในแต่ละวัน และยากแก่การกำจัดให้หมดในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากสภาพถนนตามตรอกซอกซอยที่ค่อนข้างแคบ มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 30.1 รองลงมาได้แก่ปัญหาถนนแคบ/เป็นหลุมเป็นบ่อ (ประมาณร้อยละ 28.9) ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของอาคารบ้านเรือน (ประมาณร้อยละ 25.3) ปัญหาน้ำท่วมขัง (ประมาณ ร้อยละ 19.3) ปัญหายาเสพติด (ประมาณร้อยละ 14.5) และปัญหาน้ำเสีย (ประมาณร้อยละ 2.4) ตามลำดับ

ส่วนผู้ประกอบการที่มีกิจการอยู่ในเมืองสุโขทัย-ลก เห็นว่าปัญหาที่ควรแก้ไข ปรับปรุงอย่างเร่งด่วนที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับสถานบันเทิงเรีงรมย์ เช่นเดียวกับประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ มีผู้

เลือกประมาณร้อยละ 43.5 อันดับที่สองได้แก่ ปัญหาถนนแคบ/เป็นหลุมเป็นบ่อ ซึ่งเป็นลักษณะของถนนเกือบทุกสายในย่านพาณิชย์กรรมใจกลางเมือง ที่มาขนาดค่อนข้างแคบ รถวิ่งได้สองเลนเท่านั้น และถนนในซอยบางแห่งที่มีสภาพถนนทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 34.8 และอันดับที่สามที่มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 33.3 คือปัญหาชุมชนแออัด รองลงมาได้แก่ ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของอาคารบ้านเรือน (ประมาณร้อยละ 26.1) ปัญหาขยะ (ประมาณร้อยละ 23.2) ปัญหา น้ำท่วมขัง (ประมาณร้อยละ 8.7) ปัญหาเสาพาด (ประมาณร้อยละ 4.3) และปัญหาน้ำเสีย (ประมาณร้อยละ 2.9) ตามลำดับ

เมื่อนำความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทมารวมกัน พบว่า ปัญหาที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่สุดตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลก คือ ปัญหาสถานบันเทิงเรีงรมย์ ประมาณ ร้อยละ 48.9 รองลงมาได้แก่ ชุมชนแออัด (ประมาณร้อยละ 32.9) ถนนแคบ/เป็นหลุมเป็นบ่อ (ประมาณร้อยละ 31.9) ขยะ (ประมาณร้อยละ 26.7) ความไม่เป็นระเบียบของอาคารบ้านเรือน (ประมาณร้อยละ 25.7) น้ำท่วมขัง (ประมาณร้อยละ 14.0) ปัญหาอื่นๆ (ประมาณร้อยละ 9.5) และน้ำเสีย (ประมาณร้อยละ 2.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.38 แสดงสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

สิ่งที่ควรให้ความสำคัญ		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	การรักษาความปลอดภัย	51.8	55.1	53.5
2	การประชาสัมพันธ์	31.3	40.6	36.0
3	ความสะอาดเรียบร้อย	42.2	29.0	35.6
4	การจราจร	36.1	24.6	30.4
5	บริการขนส่ง/ยานพาหนะ	24.1	36.2	30.2
6	ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมือง	33.7	20.3	27.0
7	สถานบันเทิงเรีงรมย์	26.5	14.5	20.5
8	ที่พักแรม	13.3	24.6	19.0
9	ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	6.0	21.7	13.9

ที่มา : จากการสำรวจ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

จากการสำรวจความเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่คิดว่าควรให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกและผู้ประกอบการ ผลที่ได้เป็นอันดับที่หนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองที่ตอบเหมือนกันคือ

การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว จึงเห็นได้ว่า เรื่องความปลอดภัยเป็นเรื่องที่ทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่อันดับรองๆ ลงไปมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ประชาชนผู้อาศัยในพื้นที่เลือกการรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมากที่สุดดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 51.8 เนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย เช่นเดียวกับพื้นที่ชายแดนอื่นๆ นักท่องเที่ยวบางส่วนจึงไม่มั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน และส่งผลให้ไม่กล้าเดินทางมาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัยในที่สุด ดังนั้น การดูแลรักษาความปลอดภัย ป้องกันดูแลมิให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เมืองสุโขทัย จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการดำเนินการวางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวตามความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปมากที่สุด ส่วนอันดับที่สองได้แก่ ความสะอาดเรียบร้อยของเมือง ที่ถือเป็นหน้าเป็นตาของเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว คงไม่มีนักท่องเที่ยวคนใดที่สนใจแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาความสะอาด การรักษาความสะอาดเรียบร้อยของเมืองจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ประชาชนที่อาศัยอยู่อาศัยต้องการให้มีการปรับปรุงพัฒนาในระดับต่างๆ ที่มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 42.2 และมีผู้เห็นควรให้ปรับปรุงพัฒนาเรื่องการจราจร (รวมทั้งถนนและที่จอดรถ) เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่สาม ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 36.1 เนื่องจากปัญหาของเมืองสุโขทัยในปัจจุบันที่มีปัญหาเรื่องของสภาพถนนในชุมชนใจกลางเมือง ที่มีขนาดค่อนข้างแคบและมีจุดตัดหรือแยกมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการจราจร และปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ เนื่องจากขนาดผิวถนนที่ไม่กว้างมากนัก รวมถึงความไม่เป็นระเบียบในการจอดรถของประชาชนหรือนักท่องเที่ยวสองข้างทาง ทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนในตัวเมืองมากกว่าปกติ อันดับที่ดีที่สุดคือ ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมืองที่มีจำนวนไม่มากนัก และตั้งอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นแหล่งที่แน่นอน (ประมาณร้อยละ 33.7) และอันดับที่ห้าคือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัยในประเภทต่างๆ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ให้เป็นที่รู้จักให้มากขึ้น (ประมาณร้อยละ 31.5) รองลงมาได้แก่ สถานบันเทิงเรีงรมย์ (ประมาณร้อยละ 26.5) บริการขนส่ง/ยานพาหนะ (ประมาณร้อยละ 24.1) ที่พักแรม (ประมาณร้อยละ 13.3) และร้านอาหาร/เครื่องดื่ม (ประมาณร้อยละ 6.0) ตามลำดับ

มีผู้ประกอบการในเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 55.1 ต้องการให้มีการปรับปรุงพัฒนาเรื่องการรักษาความปลอดภัยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป รองลงมาในอันดับที่สอง คือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเมืองให้เป็นที่รู้จักให้มากขึ้นนอกเหนือจากการท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงที่เป็นที่รู้จักดีในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 40.6 อันดับที่สามมีผู้เลือกประมาณร้อยละ 36.2 คือบริการขนส่ง/ยานพาหนะของเมืองสุโขทัยในที่มีค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ และไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัว เนื่องจากในปัจจุบันบริการขนส่งและยานพาหนะในเมืองสุโขทัยมีเพียงรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างเท่านั้น ซึ่งอาจไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีสัมภาระหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นอกเมืองสุโขทัย อันดับที่ดีที่สุดคือ ความสะอาดเรียบร้อยของเมือง ประมาณร้อยละ 29.0 และอันดับที่ห้ามีสัดส่วนเท่ากันสองอย่างคือ ประมาณร้อยละ 24.6 เลือกบริการที่พักแรมและการจราจรเป็นจำนวนเท่าๆ

กัน รองลงมาได้แก่ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม (ประมาณร้อยละ 21.7) ร้านขายของที่ระลึก/สินค้าพื้นเมือง (ประมาณร้อยละ 20.3) และสถานบันเทิงเริงรมย์ (ประมาณร้อยละ 14.5) ตามลำดับ

เมื่อนำความเห็นของทั้งสองกลุ่มมารวมกัน พบว่า การรักษาความปลอดภัยเพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยว เป็นตัวเลือกที่ประชาชนในพื้นที่เลือกให้เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยมากที่สุด ประมาณร้อยละ 53.5 อันดับที่สองได้แก่ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น ทั้งการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในตัวเมืองและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ด้านสุโขทัย-โลก พุทธสิรินทร ฯลฯ และการประชาสัมพันธ์เทศกาลงานประเพณีที่สำคัญของเมือง คือ งานสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้มีการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาในเมืองสุโขทัยให้มากขึ้น อันดับที่สามได้แก่ ความสะอาดเรียบร้อยของเมือง ประมาณร้อยละ 35.6 ที่เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเช่นกัน และรองลงมาในอันดับที่สี่และห้าที่มีจำนวนผู้เลือกใกล้เคียงกัน คือ การจราจร และบริการขนส่ง/ยานพาหนะ จำนวนร้อยละ 30.4 และ 30.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.39 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา		ประชาชนทั่วไป (%)	ผู้ประกอบการ (%)	รวม (%)
1	แหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดน	48.2	50.7	49.5
2	การท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงในตัวเมือง	26.5	31.9	29.2
3	ศูนย์บริการที่พักแรมและบริการด้านการท่องเที่ยว	24.1	21.7	22.9
4	การท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	31.3	13.0	22.2
5	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (เดินป่า, ดูนก)	16.9	18.8	17.9
6	การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	15.7	17.4	16.6

ที่มา : จากการสำรวจ

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเลือกแหล่งช้อปปิ้งสินค้าชายแดนเป็นแนวทางการพัฒนาอันดับที่หนึ่งเหมือนกันทั้งสองกลุ่ม เมื่อถามถึงแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของเมืองสุโขทัย ส่วนอันดับรองลงไปมีความแตกต่างกันตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภท ดังนี้

ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่เมืองสุโขทัยเลือกให้เมืองสุโขทัยพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดน ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 48.2 ทั้งร้านค้าในตัวชุมชนเมืองสุโขทัย รวมถึงการข้ามไปจับจ่ายสินค้าชายแดน ณ ชุมชนรัตนบุรียัง ประเทศมาเลเซีย โดยผ่านด่านสุโขทัย-โลก ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปในปัจจุบัน รองลงมาในอันดับที่สองคือ การท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยวชมศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ณ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ การสำรวจ

ตลาดยามเช้าที่จะมีสินค้าพืชผักท้องถิ่นที่น่าสนใจ รวมถึง การจับจ่ายซื้อผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะ ที่เป็นสินค้าพื้นเมืองที่สำคัญของเมืองสุโขทัย-โลกที่มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ เป็นต้น มีผู้เลือกซื้อนี้ประมาณร้อยละ 31.3 และในอันดับที่สามคือ การท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงที่มีจำนวนมากภายในตัวเมืองหลากหลายประเภท กว่า 120 แห่ง และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน ประมาณร้อยละ 26.5 รองลงมาได้แก่ ศูนย์บริการที่พักแรมและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว (ประมาณร้อยละ 24.1) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เดินป่า ดูนก (ประมาณร้อยละ 16.9) และการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ประมาณร้อยละ 15.7) ตามลำดับ

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เสนอแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-โลกให้เป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดนเป็นอันดับที่หนึ่งเช่นกัน ด้วยสัดส่วนประมาณร้อยละ 50.7 อันดับที่สองที่มีผู้เลือกประมาณร้อยละ 31.9 คือ การท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงภายในตัวเมือง ที่เป็นที่ยอมรับและรู้จักกันดีว่าเมืองสุโขทัย-โลกเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวบันเทิงเรкреียชมน่าตื่นใจจำนวนมาก และอันดับที่สามคือ ศูนย์บริการที่พักแรมและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เนื่องจากความพร้อมด้านบริการที่พักแรมและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-โลก จึงทำให้มีผู้ประกอบการหนึ่งประมาณร้อยละ 21.7 มีความเห็นว่า หากมีการพัฒนาให้เมืองสุโขทัย-โลกเป็นศูนย์บริการที่พักแรมและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตอนล่างหรือในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-โลก ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ประมาณร้อยละ 18.8) การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ประมาณร้อยละ 17.4) และการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น (ประมาณร้อยละ 13.0) ตามลำดับ

เมื่อนำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมาประมวลรวมกัน พบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ทั้งสองกลุ่มได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดน ประมาณร้อยละ 49.5 โดยการเน้นประชาสัมพันธ์ให้เห็นจุดเด่นของเมืองสุโขทัย-โลกในด้านการเป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดนรวมถึงสินค้าพื้นเมืองที่หลากหลาย เช่น อาหารทะเลแห้ง ลูกเกต ช็อกโกแลต ขนมปังต่างๆ ผลไม้ต่างประเทศ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก ฯลฯ ทั้งในชุมชนเมืองสุโขทัย-โลกและบริเวณชุมชนล้นตลบยังฝั่งตรงข้ามแม่น้ำสุโขทัย-โลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์รวมสินค้าพื้นเมืองของฝากของที่ระลึกและสินค้าปลอดภาษี เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง อันดับที่สองได้แก่ การท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงภายในตัวเมืองประมาณร้อยละ 29.2 เนื่องจากสถานการณ์ด้านสถานบันเทิงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ถือว่ามีจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่ง หากมีการจัดระเบียบและควบคุมที่ดี การส่งเสริมการท่องเที่ยวบันเทิงภายในตัวเมืองก็ถือเป็นการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คุ้มค่าที่น่าสนใจอีกทางเลือกหนึ่ง และในอันดับที่สามคือ การพัฒนาศูนย์บริการที่พักแรมและบริการด้านการท่องเที่ยว ร้อยละ 22.9 เมืองสุโขทัย-โลกถือได้ว่ามีความพร้อมด้านบริการที่พักแรมและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวพอสมควรเช่นกัน การพัฒนาให้เป็นศูนย์บริการที่พักแรมและบริการด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นทางเลือกที่เป็นการใช้ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-โลกให้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดเช่นเดียวกับในหัวข้อข้างต้น โดยการร่วมกับผู้ประกอบการดำเนินการกำหนดมาตรฐานของ

บริการที่พักแรมและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย เพื่อยกระดับของบริการให้มีมาตรฐานในระดับสากล และสร้างจุดเด่นในการเป็นศูนย์กลางด้านที่พักแรมและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสตอนล่าง รวมถึงสนับสนุนให้มีการจัดประชุมสัมมนาต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของเมืองสุโขทัย-ลก เป็นต้น รองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ร้อยละ 22.2 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (เดินป่า, ดำน้ำ) ร้อยละ 17.9 และการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ร้อยละ 16.6 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย